

ЗМІСТ

Засідання сорокове, ранкове
(Четвер, 6 грудня 2018 року)

Заява фракцій Радикальної партії Олега Ляшка та «Батьківщина»	...3
Прийняття Закону «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів»	...4
Внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо посилення соціального захисту учасників боротьби за незалежність України у XX столітті»	...11
Прийняття законів:	
«Про прилеглу зону України»	...19
«Про протимінну діяльність в Україні»	...30
Прийняття рішення щодо усунення неузгодженостей у тексті прийнятого Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів»	...28, 100
Прийняття Закону «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією»	...59
Включення законопроектів до порядку денного сесії	...99, 101

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ СОРОКОВЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
6 грудня 2018 року, 10 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Прошу всіх заходити до залу та підготуватися до реєстрації.

Прошу провести реєстрацію.

У сесійному залі зареєструвалися 340 народних депутатів. Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, 6 грудня 1991 року Верховна Рада України прийняла Закон України «Про Збройні Сили України». Сьогодні саме в цей день ми відзначаємо свято Збройних Сил України. Символічно, що День Збройних Сил України припадає саме на 6 грудня – день початку легендарної операції Армії УНР, Першого зимового походу 1919-1920 років. У цьому героїчному рейді тилами трьох ворожих армій, який тривав чотири місяці, Армія УНР з честю виконала своє бойове завдання.

У 2014 році героїзм українських воїнів зламав плани російського агресора. Зараз, у ці хвилини, наше військо мужньо тримає щит Європи на сході України проти російської навали. Глибока подяка та шана нашим лицарям, які відважно та жертвовно захищають наші кордони та мирне життя українців.

Слава Збройним Силам України! Вітаємо воїнів! Слава Україні!
(Оплески).

Колеги, у цей символічний день ми підготували блок питань щодо безпеки і оборони. Питання щодо вшанування пам'яті наших героїв, які боролися за Українську державу (це законопроект [№ 8519](#) Шухевича), і законопроекти з питань безпеки, які необхідні сьогодні на передовій, зокрема проект Закону «Про прилеглу зону України» і проект Закону «Про протимінну діяльність в Україні».

Колеги, в нас також є ряд надважливих безпекових ратифікацій. Я сподіваюся, що ми сьогодні зможемо плідно та ефективно працювати і нашою законодавчою діяльністю допомогти українським воїнам на передовій в обороні нашої держави, в обороні всього вільного світу.

Перед тим як перейти до розгляду питань порядку денного, я хочу оголосити, що до президії надійшла заява від двох фракцій: Радикальної партії та «Батьківщина». Вони готові замінити перерву на виступ з трибуни. Запрошую до виступу Олега Ляшка. Будь ласка, 3 хвилини.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Я хочу звернути увагу на те, що в Україні знову подорожчали ліки: вітчизняні – приблизно на 8–10 відсотків, імпортні – на 7 відсотків. Це означає, що ще більше українців не зможуть дозволити собі купити ліки, щоб лікуватися, тому що, чим дорожчі ліки, тим менше можливостей їх купити. За статистикою, сьогодні в Україні кожна друга людина відмовляється від лікування через те, що немає грошей. У ціноутворенні на ліки повний безлад. Влада абсолютно усунулася від захисту прав українців, від можливості отримувати доступ до лікування і купити ці ліки. Такого свавілля, хаосу, такої безвідповідальності в ціноутворенні на ліки, що є в Україні, очевидно, немає в жодній країні світу. Держава вважає, що вона за це не відповідає. Ми з цим категорично не згодні. Безвідповідальність, аморальність влади, яка усунулася від обов'язку захищати конституційне право українців на охорону здоров'я, на безпечне довкілля, призвели до того, що сьогодні ліки в Україні в кілька разів дорожчі, ніж у сусідніх країнах. Тому більшість українців не можуть дозволити собі лікуватися, хворіють і помирають, бо держава аморально усунулася від обов'язку захищати здоров'я і життя українців.

Ми вимагаємо від влади прийняти наш план щодо захисту життя і здоров'я українців, який дасть можливість здешевити ліки, відновити державний контроль за цінами на ліки та обмежити рентабельність, щоб торгаші не наживалися на здоров'ї українців, коли заробляють космічні гроші. Вони закупають таблетки по 5 гривень, продають

по 150 гривень, наживаються на здоров'ї людей, і ніхто ні за що не відповідає. Треба обмежити рентабельність – щоб не більше 10-15 відсотків заробляли від продажу ліків, щоб українці мали можливість купити ті ліки, і щоб була можливість лікуватися. Скасувати ПДВ на ліки, запровадити найжорсткішу кримінальну відповідальність за продаж фальшивих ліків. Наша команда зареєструвала відповідний законопроект у парламенті, тривалий час урядова більшість блокує його розгляд, тому що їм начхати на життя і здоров'я людей.

Подивіться, як це робиться в сусідніх країнах. Одержують ліцензію – отримують жорсткі умови: обмеження рентабельності, державне регулювання, руки відрубують за те, що продають фальшиві ліки. В усьому світі люди лікуються, а в Україні помирають, тому що обмежені можливості для доступу до ліків, тому що копійчані зарплати і пенсії, аморальна влада, яка усунулася і не захищає здоров'я і права українців, повне беззаконня на ринку ціноутворення. Бариги заробляють на цьому мільярди, мільйони людей хворіють, бо немає можливості лікуватися.

Ми пропонуємо абсолютно чіткий план дій, який дасть можливість відновити справедливість і можливість українцям лікуватися в рідній країні. Вимагаємо від влади рішучих дій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, переходимо до питань порядку денного.

Хочу нагадати, що вчора ми розпочали розгляд проекту Закону «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» ([№ 8450](#)). Це законопроект з блоку питань аграрної політики, який також потрібний для євроінтеграції, для виконання Угоди про асоціацію України – ЄС. У нас залишилася невелика кількість поправок, тому я прошу всіх заходити до залу, ми продовжуємо розгляд.

Запрошую на трибуну голову підкомітету Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Юрчишина Петра Васильовича.

Нагадаю, що ми вчора завершили розгляд на поправці 53. Я прошу авторів поправок, хто має намір відстояти свою поправку,

шляхом підняття руки повідомляти, щоб ми змогли швидко, ефективно завершити розгляд і перейти до прийняття рішення.

Я зачитуватиму поправки, які відхилено.

Поправка 55. Колесніков наполягає. Будь ласка.

КОЛЕСНИКОВ Д.В., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Добрий день, шановні колеги! Цією поправкою передбачається, що кожен покупець має свідомо обирати чи купувати, чи не купувати продукт, який має у своєму складі сполуки ГМО. Навіть якщо частка продукту є меншою 1 відсотка в будь-якому інгредієнті харчового продукту, він має бути з позначкою ГМО. Тому я пропоную поставити на голосування цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будете коментувати? Колеги, поправка 55.

Будь ласка, Петре Васильовичу.

ЮРЧИШИН П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 13, Вінницька область, самовисуванець). Шановний народний депутате Колесніков, редакція законопроекту, яка прийнята в першому читанні, відповідає вимогам Регламенту ЄС № 1169/2011 та є виключенням із загальних правил маркування харчового продукту позначенням, яке ідентифікує партію, до якої належить такий харчовий продукт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Але автор наполягає на голосуванні, і тому я ставлю на голосування. Хто підтримує поправку 55, прошу голосувати. Комітет її відхилив. Прочу взяти участь у голосуванні.

«За» – 71.

Рішення не прийнято.

Поправка 56. Не наполягає.

Поправка 60. Наполягає.

Оксана Продан. Будь ласка.

ПРОДАН О.П., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний Андрію Володимировичу! Шановні колеги! Я зараз не говоритиму про акредитовані й уповноважені лабораторії, ми їх обговорювали вчора. Разом з тим я хочу зараз сказати про поправку, яку прошу доповідача від комітету озвучити для стенограми, – головне визначення маркування.

Пункт 11 частини першої статті 1 розділу I законопроекту необхідно викласти в новій редакції: «Маркування – слова, описи, знаки для товарів і послуг, графічні зображення або символи, що стосуються харчових продуктів, а за відсутності упаковки – в документі або повідомленні, що супроводжують харчовий продукт або посилаються на нього».

Ми цю редакцію узгодили з експертами, які доопрацьовували законопроект. Прошу Андрія Володимировича, щоб доповідач, коли ставитиметься на голосування проект до другого читання, зачитав цю редакцію для стенограми. Прошу всіх колег проголосувати за законопроект, тому що він, дійсно, потрібний.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петро Васильович у заключному слові озвучить для стенограми, і ми проголосуємо з цією формою. Я надам слово для заключного слова.

Поправка 61. Вадиме, будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, ми вчора говорили про відповідальність виробників безпосередньо перед споживачами за недостовірно надану інформацію. Ось наприклад, у законопроекті «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо ідентифікації та реєстрації тварин», який пропонується аграрним комітетом, передбачена відповідальність людей за те, що вони не зареєстрували і не ідентифікували свою тварину. Наприклад, на фізичних осіб – накладення штрафу в розмірі 30 мінімальних заробітних плат, а в цьому законопроекті пропонується – 20. Я не розумію,

чому так знижено відповідальність виробників перед споживачами в цьому законопроекті порівняно із законопроектом щодо ідентифікації та реєстрації тварин, де, наприклад, фізичні особи – підприємці мають 60-90 мінімальних заробітних плат як відповідальність, а просто фізичні особи – 30. У цьому законопроекті пропонується значно менша відповідальність – 20 мінімальних заробітних плат. Я запропонував, щоб для юридичних і фізичних осіб підвищили відповідальність. Думаю, це буде логічно порівняно з тими проектами, які будуть пропонуватися далі. Прошу, щоб ми підтримали цю поправку і потім законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви поправки 61 і 62 доповідатимете окремо чи разом? Разом, так. Будь ласка, Петре Васильовичу.

ЮРЧИШИН П.В. З метою виконання цієї вимоги до статті 65 Закону України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» планується внесення змін, якими передбачено порушення встановлених законодавством вимог до надання інформації для споживачів щодо харчових продуктів, введення споживача в оману шляхом надання недостовірної та незрозумілої для споживачів інформації про харчовий продукт. Таке правопорушення тягтиме за собою накладення штрафу на юридичних осіб – у розмірі 15 мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб – підприємців – у розмірі до 10 мінімальних заробітних плат.

Крім того, в одному законопроекті ми виписуємо по суті один вид порушення, проте встановлюємо за нього різні розміри штрафів, що може призвести до проблеми застосування зазначеного законопроекту після прийняття його як закону.

Я вважаю, що це непотрібно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні? Так.

Отже, колеги, я ставлю на голосування поправку 61, комітет її відхилив, але автор наполягає на голосуванні.

Хто підтримує поправку 61, прошу голосувати.

«За» – 75.

Рішення не прийнято.

Але якщо є згода з комітетом, то комітет може в заключному слові це озвучити.

Поправка 62. Будь ласка, Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Шановні колеги, я ще раз хочу сказати. У нас сьогодні порівняно із законопроектом щодо ідентифікації та реєстрації тварин значно знижені вимоги до виробників, точніше, відповідальність виробників перед споживачем за надання недостовірної інформації. У нас немає відповідальності, якщо виробник повторно порушує законодавство про надання інформації споживачам.

Тому я ще раз хочу сказати, що в наступній поправці йдеться про збільшення відповідальності. Зокрема, я запроваджую і повторну відповідальність, де ми збільшуємо можливість штрафу для юридичних осіб – у розмірі 90 мінімальних заробітних плат, а для фізичних осіб – підприємців – у розмірі 60. Це означає, що якщо будуть підвищені штрафи, вони думатимуть, перш ніж ввести в оману споживача. Давайте захистимо людей, які купують продукти. Я прошу, щоб ми цю поправку також підтримали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Івченко, я вкотре вам повторюю, якщо у вас є позиція, яка підтримується комітетом, нехай представник комітету скаже про це в заключному слові, і ми це, озвучивши для стенограми, включимо до тексту законопроекту.

Будь ласка, пане Петре.

ЮРЧИШИН П.В. Шановний народний депутате Івченко, запропоновані зміни не стосуються законодавства Євросоюзу, але ми не заперечуємо. Проте ми вважаємо, що пункт 24 дублюватиме пункт 20. Зрозуміло?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, ставлю на голосування поправку 62. Хто підтримує дану поправку, прошу голосувати. Комітет її відхилив.

«За» – 86.

Рішення не прийнято.

Поправка 68. Колеги, це заключна поправка. Тому я прошу запросити всіх депутатів до залу, через кілька хвилин ми будемо переходити до прийняття рішення. Прошу голів фракцій запросити всіх депутатів до залу.

Поправка 68. Колесніков. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

КОЛЕСНИКОВ Д.В. Шановні колеги, учора й сьогодні в нас було дуже багато розмов про цей законопроект, і в мене склалося таке враження, що в ньому, мабуть, йдеться взагалі про використання харчової некондиції. А зараз я кажу саме про ризиковані продукти. Додатково має вказуватися інформація про інгредієнт чи спосіб приготування, який дає змогу забезпечити строки зберігання продукту більше року. Тому кожний інгредієнт, який використовується в продукті, повинен бути вказаний на етикетці цього продукту. Моя поправка 68 не суперечить Європейському Союзу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Петре Васильовичу.

ЮРЧИШИН П.В. Шановний народний депутате Колесніков, учора ми розглядали ваші поправки, ви були відсутні. Я розумію, ви маєте право, але зобов'язані саме бути на їх розгляді.

Тому я сьогодні щодо останньої поправки 68 хочу зазначити, що додаток 2 до законопроекту стосується вимоги до інформації про харчові продукти, яка повинна містити додаткові, визначені цим додатком, дані.

Вимога щодо надання додаткової інформації про копчені, напівкопчені м'ясні продукти не міститься у Регламенті ЄС № 1169/2011. На жаль, це так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Автор наполягає на голосуванні. Я ставлю на голосування поправку 68. Комітетом її відхилено. Хто підтримує дану поправку, прошу голосувати.

«За» – 96.

Рішення не прийнято.

Таким чином, колеги, ми завершили розгляд поправок і переходимо до прийняття рішення.

Зараз я запрошую для заключного слова Юрчишина Петра Васильовича. Нагадаю, він для стенограми озвучить поправки, які пропонуються включити до законопроекту, і через 3 хвилини ми переходимо до прийняття рішення.

Я прошу всіх заходити до залу і займати робочі місця.

Будь ласка, Петре Васильовичу, 3 хвилини, заключне слово.

ЮРЧИШИН П.В. Шановні колеги, хочу ще раз зазначити, проєкт Закону «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» (№ 8450) – це один із найважливіших євроінтеграційних законодавчих актів. Його прийняття сприятиме комплексному врегулюванню всіх питань, пов'язаних із наданням споживачам інформації про харчові продукти, їх інгредієнти, склад, поживні цінності, спосіб споживання. Споживачі харчових продуктів, до яких належимо всі ми, зможуть обирати для себе такі продукти, які будуть екологічно безпечні та корисні для здоров'я і матимуть захист від шахрайських й оманних практик.

Колеги, прошу прийняти у другому читанні та в цілому як закон проєкт Закону України «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» (№ 8450). Але я зараз хочу внести поправки до частини першої статті 1 розділу I.

Прошу підтримати поправку народного депутата України Оксани Петрівни Продан. Зачитую для стенограми.

Пункт 11 частини першої статті 1 розділу I законопроекту № 8450 прошу врахувати в такій редакції: «Маркування – слова, описи, знаки для товарів і послуг (торговельні марки), графічні зображення або символи, що стосуються харчових продуктів, які розміщуються на будь-якій упаковці, етикетці (стікері), кольєретці, а за відсутності упаковки – у документі або повідомленні, що супроводжують харчовий продукт або посилаються на нього».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх зайти до залу, зайняти робочі місця і підготуватися до голосування. Прошу голів фракцій запросити всіх депутатів до залу.

Петре Васильовичу, будь ласка, лише 30 секунд.

ЮРЧИШИН П.В. Шановні колеги, я прошу проголосувати за цей законопроект, бо саме ми з вами можемо споживати неякісний продукт через недобросовісного товаровиробника. А це наші діти, бо чужих дітей не буває. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття проекту Закону «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» (№ 8450) з техніко-юридичними правками, які озвучив для стенограми Юрчишин Петро Васильович, у другому читанні та в цілому. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 223.

Не встигли. Зараз ми повернемося, колеги. Але, будь ласка, будьте на робочих місцях. Не виходьте із залу під час голосування.

Отже, займіть робочі місця, колеги. Ставлю на голосування пропозицію про повернення до законопроекту, а потім знову поставлю законопроект. Прошу всіх підготуватися.

Перша пропозиція: повернутися до законопроекту № 8450. Прошу всіх уважно голосувати за повернення. Прошу проголосувати і прошу підтримати. Уважно, колеги, важливий кожний голос. Голосуємо. Прошу підтримати.

«За» – 230.

Повернулися.

Тепер ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів» ([№ 8450](#)) у другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками, які озвучив Юрчишин Петро Васильович для стенограми. Прошу проголосувати і підтримати. Голосуємо.

«За» – 231.

Закон прийнято.

Шановні колеги, наступним у порядку денному в нас стоїть блок питань національної безпеки і оборони.

На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо посилення соціального захисту учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті» ([№ 8519](#)).

Прошу підтримати розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Це дуже короткий законопроект і дуже важливий для наших борців за незалежність. Підтримаємо, колеги.

«За» – 158.

Рішення прийнято.

Запрошую до виступу заступника голови Комітету у справах ветеранів та осіб з інвалідністю Шухевича Юрія-Богдана Романовича. Будь ласка, пане Юрію.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р., заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Насамперед сьогодні в День Збройних Сил України хочу привітати всіх наших вояків, усіх тих, які служили і служать сьогодні, з цим святом (*Оплески*). Дякую.

Але водночас саме в цей день хочу звернутися до вас з таким.

Є ще ціла категорія людей, які воювали за ту Україну, які віддавали життя і деяким пощастило вижити до сьогодні. Їх небагато – всього 1 тисяча 200 осіб, за нашим обліком. Це вояки Української повстанської армії і збройних формувань Організації українських націоналістів, які є на сьогодні найбільш упослідженою категорією. Тому наш комітетський законопроект № 8519 скерований на те, щоб, урешті-решт, надати цим воякам те, що вони заслужили, – статус учасника бойових дій. Цей статус їм дасть певні гарантії і хоч частково відшкодує те, чого вони були позбавлені роками.

Законопроект невеликий і тому прошу вас підтримати його. Правда, комітет додав ще одну поправку. Прошу для стенограми: крім Української повстанської армії, Української повстанчої армії отамана Тараса Боровця (Бульби) «Поліської Січі» та Української народної революційної армії додати ще учасників Української військової організації та Організації народної оборони...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд, щоб завершити.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р. Це для стенограми. Прошу прийняти, як рекомендує комітет, за основу та в цілому з моєю поправкою, а також з техніко-юридичними правками.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, прошу провести запис: два – за, два – проти. Давайте коротко, лаконічно обговоримо. Думаю, усі підтримують, адже йдеться про те, щоб ми в День Збройних Сил України надали статус учасників, ветеранів війни воякам УПА, Поліської Січі – всім тим, хто поклав життя за волю України.

Давайте коротко обговоримо і підтримаємо.

Помазанов, «Народний фронт». Будь ласка.

ПОМАЗАНОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Прошу передати слово колезі народному депутату Савці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Савка. Будь ласка.

САВКА І.І., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую, пане головуючий.

Щоб розпочати певні дії, я хочу привітати всіх своїх побратимів, усіх, хто воював і воює в даний час, захищаючи нашу державу Україну. Я як військовослужбовець Збройних Сил України вважаю, що ми повинні ставитися до них лише з повагою, тому що ті люди віддавали своє життя, захищаючи нас, ми рівняємося на них, щоб брати від них лише хороше, для того щоб захищати нашу Україну.

Тому я всіх запрошую проголосувати за цей законопроект. Хочу висловити вдячність тим людям, які роблять все можливе для того, щоб наша історія була в нашій пам'яті.

Дякую. Прошу голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Лінько Дмитро від Радикальної партії.

ЛІНЬКО Д.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Насамперед у цей день ми вітаємо всіх захисників України, захисників, які сьогодні боронять нашу країну, які боролися за незалежність впродовж усієї історії України. Ми лише п'ять років тому зрозуміли, що таке насправді армія, коли її немає, а вона дуже потрібна і ворог стоїть перед кордоном.

Тому ми повинні, по-перше, відновити історичну справедливість і надати необхідну допомогу захисникам, які у важкі часи Другої світової війни захищали, боронили нашу країну і боролися за незалежність нашої України. Найголовніше – надати соціальний захист і гарантії, допомогу нинішнім захисникам, тому що наша армія, наше військо – це єдина запорука нашої свободи і незалежності, запорука повернення наших окупованих територій.

Лише армія може зупинити путінську агресію. На жаль, не дипломатія, не політичні заяви, не стурбованість Заходу, а лише наші військовослужбовці. Тому ми повинні робити все, щоб вони були забезпечені.

Тут дехто говорить, що треба підвищувати військовим заробітну плату тоді, коли буде путінський наступ на територію України. Потрібно підвищувати зарплату не тоді, коли йде наступ, а сьогодні, коли вони захищають країну. Путінський наступ почався з 2014 року, а не після того, як у нас оголосили воєнний стан. Чотири роки триває війна і чотири роки наші військовослужбовці, на жаль, не мають того достойного рівня захисту і соціальних гарантій. І їхні сім'ї сьогодні вимушені жити на 3 копійки.

Давайте все-таки зробимо все, щоб наша армія й наші військовослужбовці жили достойно, щоб ми їх згадували не лише в День захисників України. Ще раз зі святом!

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Гусак передає слово для виступу народному депутату Наталії Королевській. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Хочу вам нагадати, що захисники Вітчизни не бувають вчорашніми чи сьогоднішніми. До захисників Вітчизни належать ветерани Великої Вітчизняної війни, ветерани праці, ветерани інтернаціональних війн, ветерани Чорнобиля. Усі ці люди свого часу, ані хвилини не сумніваючись, стали на захист своєї країни, і більшість з них зробили це ціною власного здоров'я, а деякі ціною власного життя.

Зараз ви хочете розширити коло ветеранів, іноді поєднуючи непоєднане, іноді й далі поширюючи розкол, який є сьогодні у ветеранських колах. Замість того щоб вирішити питання реального соціального захисту цих людей, а це насамперед скасувати той злочинний закон, який прийняла коаліція 1 січня 2015 року, коли позбавили пільг учасників війни та родин загиблих ветеранів, а також осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, ви позбавили їх не лише гарантованого права на лікування та оздоровлення, а й права на безкоштовний проїзд до місць лікування. Сьогодні, розширюючи коло ветеранів, ви тим самим не захищаєте їх, а лише ще більше принижуйте.

Тому фракція «Опозиційний блок» звертається до вас з вимогою прийняти законопроект [№ 4143](#), який ми зареєстрували, та повернути всі законні пільги нашим дійсним ветеранам – ветеранам Великої Вітчизняної війни, ветеранам праці, ветеранам війни, які в різні роки захищали нашу Батьківщину.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Батьківщина» – Іван Крулько.

КРУЛЬКО І.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Насамперед я хотів би подякувати пану Шухевичу за внесення цього законопроекту. Насправді він (хочу спростувати попередню промовицю) не спрямований на розкол, а на те, щоб відновити історичну справедливість і, врешті-решт, об'єднати всіх тих, які ціною свого життя і здоров'я боролися за незалежну Україну. Ці люди, яких

лишилося живими вже небагато, заслуговують на те, щоб їх вшанували хоча б тими мізерними доплатами, які вони мають отримати як гарантію їхнього статусу як ветеранів війни.

Тому я, дійсно, вдячний за те, що до цього законопроекту увійшли Українська повстанська армія, Українська повстанча армія отамана Тараса Боровця (Бульби), сотні якої створювалися на Сарненщині. Поправкою до цього переліку пропонують додати «Карпатську Січ», і я це цілком підтримую. 100-річчя Карпатської України ми відзначатимемо наступного року на початку січня.

Тому я вважаю, що, дійсно, всіх тих, які боролися за Українську державу, проти окупанта, незалежно від того, приходили вони зі східних чи західних кордонів, слід вшанувати.

А ще найголовніше (і це є вимогою фракції «Батьківщина»), нам, дійсно, потрібно, щоб допомога від держави була достойною, щоб ветерани війни могли на цю допомогу місяць прожити, а не виживати, як це є зараз. Тоді ми, дійсно, скажемо, що вшанування перетворилося в реальну річ для тих людей, які на це заслуговують.

Цей законопроект зараз треба проголосувати, і фракція «Батьківщина» буде його підтримувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, зараз заключний виступ. Через 2 хвилини ми перейдемо до прийняття рішення. Я прошу всіх заходити до залу.

Від фракції «Об'єднання «Самопоміч» Роман Семенуха, 1 хвилина.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Україна, беззаперечно, має позбутися радянщини у своєму законодавстві та відновити історичну справедливість. Але давайте говорити відверто. Ця каденція Верховної Ради вже 17 раз вносить зміни до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Це означає, на жаль, що немає ані комплексного підходу, ані розуміння, які зміни потрібні, особливо щодо наповнення соціального захисту, соціальних дій держави стосовно ветеранів війни.

Сьогодні згідно з радянськими нормами, закладеними до цього закону, справді, пільги і статус можуть отримувати люди, які боролися з німецькими загарбниками, і цей законопроект відновлює історичну справедливість, розширюючи даний перелік, пропонується надати статус ветерана війни і тим, які боролися з комуністичним режимом. То, беззаперечно, фракція «Об'єднання «Самопоміч» буде підтримувати цю ініціативу. Але, колеги, ми все-таки маємо перейти і до справжньої соціальної політики стосовно всіх ветеранів війни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, прошу займати робочі місця. Цей законопроект важливий. Я впевнений, для кожного буде за честь його проголосувати. Ми живемо в історичні часи. Сьогодні, у День Збройних Сил України, з трибуни Верховної Ради України доповідає син головного командира УПА Романа Шухевича (*Оплески*). Це демонструє, що наша боротьба і наша війна триває не чотири роки, а понад 100 років – від вояків УНР, УГА, УПА і до сьогодні. Це боротьба за незалежність України. Сьогодні, відстоюючи нашу незалежність, ми маємо віддати шану всім тим попередникам – нашим дідам, прадідам, які воювали за Українську державу, які, на жаль, не змогли її втримати, але віддавали своє життя з мрією про те, що прийде день, коли Україна буде незалежною. «Зродились ми великої години» – це гімн, який виконує сьогодні українська армія з тих етапів нашої боротьби.

Тому я прошу кожного відповідально проголосувати і підтримати даний законопроект, яким надається статус учасників, ветеранів війни воякам УПА, Поліської Січі, Карпатської України.

Отже, колеги, ставлю на голосування прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо посилення соціального захисту учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті» (№ 8519) за пропозицією комітету за основу та в цілому. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги. Підтримаємо борців за волю України.

«За» – 220.

Бачу, що не встигли. Я не буду навіть по фракціях зачитувати, лише зараз наголошу. Колеги, прошу всіх зайти до залу і голосувати відповідально. Будь ласка, під час голосування будьте всі на місці і голосуйте. Готові, колеги? Будь ласка, займіть робочі місця. Кожен

голос важливий. Ви не робіть таких речей, під час голосування за подібні законопроекти треба бути на місці й голосувати. Отже, перше голосування за повернення.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до законопроекту № 8519. Прошу проголосувати, прошу підтримати. Колеги, важливий кожен голос. Прошу голосувати за повернення. Голосуємо.

«За» – 221.

Я зачитаю по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 86, «Народний фронт» – 63, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 11, Радикальної партії Олега Ляшка – 16, «Батьківщина» – 11, «Воля народу» – 3, «Партія «Відродження» – 2, позафракційні – 29.

Колеги, я прошу всіх бути на місці. Зараз ще раз поставлю на голосування. Колеги, прошу зайти до залу і зайняти робочі місця. Подивіться по фракціях, кого немає в залі. Я собі не уявляю, щоб в українському парламенті голосування щодо цього питання ставили під сумнів. Мова йде про виключний перелік: вояків УПА, вояків Поліської Січі, вояків Карпатської України, героїв, які полягли за Україну. Тому я прошу, відкладіть будь-які дискусії і візьміть участь у голосуванні.

Пане Юрію, ви маєте змогу голосувати, так? Я ставлю зараз ще раз на повернення. Колеги, прошу мобілізуватися і взяти участь у голосуванні. Не виходьте із залу, займіть місця, будь ласка. Перше голосування – за повернення.

Я ставлю на голосування пропозицію повернутися до голосування за законопроект № 8519. Прошу кожного уважно взяти участь у голосуванні.

Прошу голосувати, прошу підтримати, колеги. За українських воїнів, за наших борців прошу проголосувати. Голосуємо, колеги. Прошу підтримати.

«За» – 236.

Повернулися.

Тепер я ставлю на голосування прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо посилення соціального захисту учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті» ([№ 8519](#)) за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету.

Прошу підтримати, колеги. Голосуємо. Не бавтеся цим голосуванням, підтримайте вояків УПА. Підтримайте наших героїв. Голосуємо, колеги. Прошу підтримати.

«За» – 236.

Закон прийнято.

Вітаємо і шануємо пам'ять про героїв, завдяки яким ми маємо Українську державу. Пане Юрію, дякую вам.

Колеги, на ваш розгляд пропонується наступний проект Закону з блоку питань національної безпеки та оборони – «Про прилеглу зону України» ([№ 8361](#)). Це друге читання, там невелика кількість поправок. Тому я прошу вас не розходитися, там зовсім невелика кількість поправок.

Запрошую до доповіді щодо проекту Закону «Про прилеглу зону України» (№ 8361) секретаря Комітету з питань національної безпеки і оборони Вінника Івана Юлійовича.

Будь ласка, пане Іване.

ВІННИК І.Ю., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Доброго ранку, шановні колеги! Хотів би всіх у сесійній залі, народ України, українських воїнів привітати з Днем Збройних Сил України – головного гаранта нашої незалежності, суверенітету, територіальної цілісності. Дай Боже, їм здоров'я! Нехай Бог береже вас! Нехай Бог береже Україну!

Щодо законопроекту № 8361, який доповідається в другому читанні, хочу повідомити, що це надважливий документ, який посилює силові та контрольні функції українського Військово-морського флоту та Державної прикордонної служби, зокрема морської охорони в прилеглій зоні України.

Що таке прилегла зона? Україна ратифікувала Конвенцію з морського права ще в 1999 році, в якій визначено термін прилеглої зони. Це морська територія, яка простягається на 24 милі від узбережжя України. Зараз ми контролюємо територіальне море – це 12 миль.

Але ефективних засобів контролю, протидії порушенням і притягнення до відповідальності осіб, які вчиняють злочини проти України у прилеглий зоні, тобто в 24 милях, Україна досі не створила на виконання конвенції, яку ми ратифікували.

Власне, цей законопроект покликаний упорядкувати повноваження держави в прилеглий зоні, надати всі можливості контролювати, притягувати до відповідальності за порушення фіскальних, митних, міграційних або санітарних правил кораблі, судна, шлюпки (це повна цитата з Конвенції з морського права) в прилеглий зоні України.

Напевно свідомо Кремль, який тривалий період часу впливав на державні рішення України, блокував прийняття такого важливого закону. Це символічно, що в День Збройних Сил України значна частина порядку денного нашої роботи присвячена посиленню України, розвитку Збройних Сил, з'ясуванню обставин, чому вони послаблялися в попередні періоди, і сподіваюся, що, врешті-решт, Верховна Рада сприятиме притягненню до відповідальності осіб, які вчиняли фактично злочини проти національної безпеки.

Говорячи про зміст законопроекту, хотів би повідомити, що до комітету було подано 34 поправки, 28 – враховано, включаючи враховані частково або редакційно, шість – відхилено. Але я хотів би зазначити, що дві поправки, які значаться в таблиці як відхилені, а саме поправка 3 народного депутата Рябчина та поправка 4 від групи депутатів від «Свободи» за пропозицією комітету після консультацій, які тривали фактично до ранку, ми будемо пропонувати врахувати. Тому я пропонуватиму поправки 3 і 4 підтримати як враховані і відповідно фінальний текст буде значитися із цими поправками.

Прошу рухатися по поправках.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, нагадую, поправок небагато. Законопроект надзвичайно важливий, особливо враховуючи останні акти агресії Російської Федерації на морі. Прошу всіх заходити до залу. Поправок є кілька, і ми відразу перейдемо до голосування.

Поправка 3. Наполягає. Рябчин, будь ласка.

РЯБЧИН О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).
Донеччина. Я дякую членам комітету за те, що вони до останнього радилися щодо цього важливого законопроекту і рекомендували цю поправку врахувати.

Ця поправка стосується термінологічних речей, в якій пропонується у статті 1. «Визначення прилеглої зони України» слово «район» замінити на слово «пояс». Ця термінологічна поправка узгоджує законопроект з Конвенцією ООН з морського права 1982 року. У Конвенції використовується саме поняття «морський пояс», а слово «район» стосується більше для означення морів та океанів. Тобто це дуже важлива поправка.

Дякую членам комітету, що працювали та врахували цю поправку і рекомендують її врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Іване.

ВІННИК І.Ю. Для стенограми: поправки 3 і 4 прошу вважати врахованими і проголосувати за це, а відповідно поправку 5, яку враховано, буде враховано частково щодо її статусу з відповідними змінами у четвертій колонці, щоб комітет підготував відповідний текст.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягають на голосуванні? Ні.

Поправка 4. Не наполягає.

Поправка 12. Наполягає. Рябчин, будь ласка.

РЯБЧИН О.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я пропоную всім проголосувати за цей документ і хочу сказати, що вперше цей законопроект про прилеглу зону був поданий ще в 2009 році урядом Юлії Тимошенко, який тоді містив велику кількість положень, що не були враховані до першого читання, однак які ми разом з членами комітету, з помічниками, з експертами включили. Це і поправка 3 про морський пояс, про що ми сказали.

Я дякую також членам комітету за те, що вони врахували поправки 26, 27, що стосуються дослідження археологічних та історичних об'єктів культурної спадщини у прилеглий зоні. Цей законопроект тепер має більш комплексний характер, посилює забезпечення національної безпеки на морі. Якщо ми його прийняли б раніше, думаю, що це посилило б наші юридичні гарантії, у тому числі під час того інциденту, який стався у Керчі, коли наших хлопців захопили, як на наші кораблі дуже підступно напала Російська Федерація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не наполягаєте на голосуванні? Не наполягаєте.

Наступна поправка 19. Не наполягає автор.

Поправка 23... Наполягає, так? Ви, будь ласка, будьте уважні, коли я зачитую.

Поправка 19. Семенуха. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Шановні колеги, поправка 19 стосується порядку проведення огляду іноземного судна. У редакції законопроекту першого читання взагалі це питання жодним чином не було регламентовано. Тому я пропоную виписати такий порядок. Зокрема, включити до такого огляду перевірку самого судна та навігаційних документів, документів членів екіпажу і пасажирів, документів на вантажі, а в необхідних випадках – і суднових приміщень. За умови, що після такого огляду підозра у порушенні законодавства не підтвердилася, судну можуть дозволити перебувати в прилеглий зоні.

Я категорично наполягаю, щоб такі норми були виписані саме в тілі закону, а не передавалися відповідні повноваження Кабінету Міністрів, оскільки сумний досвід передачі делегування таких повноважень Кабінету Міністрів свідчить про те, що такі норми мають бути виписані саме в тілі закону. Прошу підтримати.

Дякую.

ВІННИК І.Ю. Дозвольте я прокоментую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Іване.

ВІННИК І.Ю. Дійсно, законопроект пройшов серйозне доопрацювання в комітеті, ми надали йому відповідних дієвих функціональних рис і повноважень, виписали конкретно, чим займатиметься Морська охорона, зокрема, зупиненням суден, оглядом суден, затриманням чи арештом суден або членів їх екіпажу. Під час доопрацювання виявилася цікава делікатна подробиця щодо чинного Закону України «Про Державну прикордонну службу України», за яким прикордонники під час несення служби на морі були досить обмежені в можливості застосуванні сил і засобів зброї, військової зброї, техніки. Тому, до речі, я хотів би звернути увагу, колеги, на поправку 31, якою ми уточнюємо, зокрема, закони «Про Державну прикордонну службу України», «Про державний кордон України», «Про прилеглу зону України» і надаємо дієвих повноважень прикордонникам вчиняти заходи на відсіч і стримування будь-яких форм агресії, які будуть чинитися проти їхніх суден, проти їхніх військовослужбовців, які нестимуть і виконуватимуть відповідні повноваження.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні?

Я ставлю на голосування поправку 19. Комітет її відхилив. Хто її підтримує, прошу проголосувати.

«За» – 83.

Рішення не прийнято.

Кишкар. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

КИШКАР П.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Дякую колегам за, дійсно, якісну роботу над законопроектом.

Щодо поправки 18, то прохання зберегти все-таки в тілі закону повноваження. Єдине, що в деяких частинах ми пишемо: «Морська охорона Державної прикордонної служби», а в деяких просто: «Державної прикордонної служби». Незрозуміло, навіщо це різномовлення.

Я залишив би: «державні органи, уповноважені для здійснення заходів із захисту державного кордону», і все. А хто буде захищати? За воєнного стану, напевно, що й підрозділи Збройних Сил

залучаються. Чому їм не дозволяти зупиняти судна чи оглядати? Є нормальна стаття, у якій виписано частину четверту – поправкою Івана це скасовується. Я наполягав би на тому, щоб залишити такі повноваження.

Ще раз дякую і прошу підтримати загалом законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, пане Іване.

Я розумію, ви вимагаєте це поставити на голосування для підтвердження. Так?

Будь ласка, пане Іване.

ВІННИК І.Ю. Для того щоб не перевантажувати, дотримуючись принципу правової визначеності (в законопроекті чітко визначено державний орган, який буде здійснювати морську охорону в прилеглий зоні), щоб не вступати в конкуренцію зі змістом Конвенції, на яку ми скрізь посилаємося, зокрема, щодо змісту дій, які можуть вчиняти прикордонники під час здійснення своїх повноважень, ми відхилили цю поправку. Фактично всі ці речі виписані у статті 3, ви можете те саме бачити у статті 2, хто цим займається. Там я не бачу жодної суперечності.

Зверніть, будь ласка, увагу на зауваження Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України, яке, враховуючи досить високу критичність загалом до нашої роботи, дало доволі збалансований висновок на цей законопроект до другого читання. Тому погодження цього проекту тривало фактично всю ніч. Незважаючи на те що законопроект дуже короткий, він має досить високе змістовне навантаження. Під час його доопрацювання були долучені не лише експерти з прикордонної служби, а й науковці, які зараз працюють у наукових інститутах, академіях, що вивчають це питання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні? Не наполягаєте.

Колеги, зараз заключна поправка Романа Семенухи, і після того ми переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх зайти до залу, підготуватися до голосування.

Поправка 23 Романа Семенухи. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Шановні колеги, поправка 23 також стосується затримання іноземного судна – порушника. У редакції першого читання, колеги, це питання жодним чином взагалі не було регламентовано. Тому я пропоную, аби рішення про затримання судна – порушника приймалося органами Морської охорони Державної прикордонної служби України спільно зі спеціально уповноваженими органами фіскальної, імміграційної сфери, сфери санітарного контролю, також пропоную виписати процедуру затримання судна – порушника. Йдеться про складання протоколу, який підписується усіма перерахованими органами контролю та капітаном затриманого судна. Протокол має складатися двома мовами: українською та англійською, а також якщо капітан такого судна не згоден зі змістом протоколу або з діями Морської охорони, він може зробити застереження будь-якою мовою в самому протоколі або окремому документі.

Так само категорично наполягаю, щоб ці норми про затримання іноземного судна – порушника були виписані саме в тілі закону, а не передавати відповідні повноваження на розсуд Кабінету Міністрів України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пане Іване, будь ласка. Колеги, за хвилину буде голосування, прошу займати робочі місця.

ВІННИК І.Ю. Шановний колего, ми розуміємо ваше занепокоєння, але ми не хотіли переобтяжувати, чим, дійсно, мусить займатися уповноважений державний орган, який забезпечує недоторканність державного кордону та охорону суверенних прав України (це з приводу вашого питання, пане Кишкар). Крім того, ми передбачили можливість, підкреслюю, якщо капітан українського бойового корабля буде вважати за необхідне залучити фахівців у будь-якій сфері, зокрема фіскальній, імміграційній, санітарній або митній, чи інших фахівців, вони можуть їх залучити на корабель, але імперативно ставити вимогу капітану корабля, щоб він знав англійську мову або надав перекладача порушнику. Ми визначили, що це необов'язково. Вони мусять поважати український бойовий прапор на українському бойовому катері. Нехай вивчають українську мову, це ж наша прилегла зона.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягаєте на голосуванні, пане Романе? Отже, поправка 23 ставиться на голосування. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

«За» – 103.

Рішення не прийнято.

Отже, колеги, ми завершили обговорення всіх поправок. Зараз заключне слово Івана Вінника, 2 хвилини, і переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх займати робочі місця.

Будь ласка, пане Іване.

ВІННИК І.Ю. Шановний пане головуєчий! Прошу, будь ласка, обов'язково поставити для стенограми статус поправок 3, 4, 5. Поправки 3, 4 – враховано, а поправка 5 – врахована частково. Це перше.

Друге. Хотів би, колеги, наголосити, що це рамковий базовий законопроект, який потребує, зокрема, у подальшому внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів щодо дієвості заходів примусу. Ми будемо зобов'язані збільшити бюджет, фінансування Державної прикордонної служби України, тому що територія, за яку вони відповідають, буде розширена.

Якщо ми хочемо дієвого, ефективного заходу щодо контролю цієї території, нам треба буде виділяти додаткові ресурси Державній прикордонній службі. Але ми розуміємо, що не можемо через прикінцеві положення міняти ані закону про Державний бюджет, ані Кримінального, ані Кримінального процесуального кодексів, тому поряд з цим голосуванням прошу, колеги, звернути увагу, що нам треба доручити профільним комітетам терміново вжити заходів, у порядку законотворчої функції Закону України «Про комітети Верховної Ради України» розробити відповідні законопроекти про внесення змін або, можливо, Кабінет Міністрів про це подбає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, переходимо до прийняття рішення. Я поставлю на голосування з тими пропозиціями, які для стенограми озвучив секретар комітету Вінник Іван Юлійович.

Я ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про прилеглу зону України» (№ 8361) у другому читанні та

в цілому з поправками, які озвучив для стенограми секретар комітету Вінник Іван Юлійович, та з техніко-юридичними правками. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 217.

А що робиться, колеги? Прошу показати по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 84, «Народний фронт» – 64, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 12, Радикальної партії Олега Ляшка – 18, «Батьківщина» – 10, «Воля народу» – 3, «Партія «Відродження» – 0, позафракційні – 26.

Я прошу, колеги, всіх зайняти робочі місця. Це сором, коли ми такого рівня і ваги переголосовуємо законопроекти по два рази. Будь ласка, прошу всіх запросити до залу. Насамперед я поставлю на голосування про повернення. Прошу всіх підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до проекту Закону «Про прилеглу зону України» (№ 8361). Прошу проголосувати і підтримати. Голосуємо за повернення.

«За» – 220.

Шість голосів не вистачило. По фракціях, будь ласка. Я прошу всіх запросити до залу. Прошу секретаріат Верховної Ради України запросити всіх до залу. Не вистачило шість голосів, колеги. Безпека України – це не по ефірах говорити про безпеку, а бути в залі, працювати і голосувати. Усі великі захисники України на ефірах. Будь ласка, голови фракцій, запросіть до залу.

Отже, перше голосування про повернення. Ставлю на голосування пропозицію повернутися до проекту Закону «Про прилеглу зону України» (№ 8361). Прошу голосувати і підтримати. Голосуємо. Прошу підтримати. Уважно голосуємо.

«За» – 240.

Повернулися.

Тепер я ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про прилеглу зону України» ([№ 8361](#)) у другому читанні та в цілому з поправками, які озвучив для стенограми Вінник Іван Юлійович, та з техніко-юридичними правками. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 244.

Закон прийнято. Вітаю.

Колеги, хочу нагадати, що в понеділок на засіданні погоджувальної ради до мене звернулася голова Комітету з питань податкової та митної політики Южаніна Ніна Петрівна з проханням внести відповідно до статті 131 Регламенту уточнення змін до Податкового кодексу України. Нагадаю, що 23 листопада 2018 року Верховною Радою України був прийнятий у другому читанні та в цілому Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів». Відповідно до статті 131 Регламенту Верховної Ради України ми маємо право усунути деякі неузгодженості у певних положеннях зазначеного закону. Пропозиції щодо усунення неузгодженостей вам роздано. Але для того щоб їх пояснити детальніше, я надаю 1 хвилину для виступу Ніні Петрівні Южаніній, і після того поставлю на голосування. Нагадаю вам, що уточнення відбувається без обговорення. Я попросив голову комітету, щоб вона з усіма попередньо проговорила, щоб усі зорієнтувалися, про що йдеться.

Зараз надаю для виступу 1 хвилину Южаніній Ніні Петрівні, і відразу голосуємо.

Будь ласка, Ніно Петрівно.

ЮЖАНИНА Н.П., голова Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги, під час голосування законопроекту № 9260 і після його опрацювання на підпис Голові Верховної Ради ми знайшли кілька помилок і з'ясували кілька зауважень Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України.

Я прошу звернути увагу на них. У зв'язку з тим що, наприклад, пункт 1 – це технічна поправка, пов'язана з тим, що зараз у чинному Податковому кодексі України дві норми під пунктом 10.2, треба обов'язково змінити нумерацію. Це перше.

Друге. Враховуючи частково поправки наших колег, ми зробили таким чином, що взагалі скасували трансфертне ціноутворення. Тому дві наступні поправки саме стосуються того, що частково врахований текст треба відхилити.

Третє. Ми говорили про те, що на сьогодні в нас діє 7 відсотків ставки ПДВ на ліки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки вам потрібно часу, щоб завершити?

ЮЖАНІНА Н.П. Знову-таки, під час перенесення рішення комітету до таблиці, яка роздавалася під час голосування в залі, була допущена помилка і продовження дії норми – 7 відсотків ставки ПДВ на ліки – було відхилено, хоча було всіма підтримано. Прошу врахувати, це наш обов'язок – продовжити знижену ставку 7 відсотків ПДВ на ліки.

Крім того, коли я доповідала з трибуни, була одна нез'ясована норма щодо звільнення від обкладення ПДВ операцій з металобрухтом та іншої вторинної сировини. Тоді підходив до мене наш колега, ми з'ясовували, поправка була підтримана на засіданні комітету, а до залу була подана як відхилена, і ми її не переголосовували, тому що не зрозуміли, чому її відхилили.

Насамкінець. У нас була зміна сплати акцизного податку з виробництва вина. Оскільки виробники вина отримали вже марки акцизного податку, які забезпечують їх роботу протягом січня і лютого, нам треба ввести в дію нову норму з 1 березня 2019 року.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, ми переходимо до голосування (*Шум у залі*). Наголошую, що обговорення немає. Або голосуємо, або не голосуємо (*Шум у залі*). Наголошую ще раз: обговорення не передбачено.

Ставлю на голосування пропозиції, які внесені для усунення неузгодженостей у тексті прийнятого Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» (проект [№ 9260](#)). Хто підтримує уточнення за статтею 131 Регламенту, прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 198.

Не підтримано.

Є пропозиції щодо уточнення Податкового кодексу. Відповідно доведеться це підписати.

Колеги, не передбачено обговорення. Ви мали змогу з головою комітету попередньо переговорити. Я в понеділок наголошував: звертайтеся до голови комітету і обговоріть ці питання. Наголошую ще раз: ця форма не передбачає обговорення, його можемо здійснити на засіданні комітету.

Колеги, я можу ще раз поставити, але я не бачу потенціалу. Давайте, ще раз поставлю.

Хто за те, щоб повернутися до розгляду питання щодо уточнення, прошу проголосувати (*Шум у залі*). Звертайтеся до голови комітету, будь ласка, пропонуйте. Хто підтримує повернення, прошу проголосувати.

«За» – 193.

Ще менша кількість голосів.

На ваш розгляд пропонується наступний проект Закону «Про протимінну діяльність в Україні» ([№ 9080-1](#)). Колеги, це надзвичайно важливий законопроект. Він об'ємніший і має більшу кількість поправок.

Запрошую секретаря Комітету з питань національної безпеки і оборони Вінника Івана Юлійовича доповідати проект Закону «Про протимінну діяльність в Україні» ([№ 9081-1](#)). Будь ласка.

ВІННИК І.Ю. Шановні колеги, законопроект про гуманітарне розмінування був розроблений за пропозицією наших західних партнерів, які нам порадили впровадити на законодавчому рівні досвід Хорватії з очищення територій від вибухонебезпечних предметів, що залишилися внаслідок бойових дій, які були і закінчилися. Україна наразі має 7 тисяч квадратних кілометрів таких територій, які потребують такої уваги. Це мільярди гривень коштів, які треба скерувати на цей напрям, тому там досить складно буде суто коштами державного бюджету ці землі повернути до безпечного цивільного життя.

Цей законопроект розроблявся у співпраці з ОБСЄ в Україні, з підкласстером із протимінної діяльності Організації Об'єднаних Націй, Женевським міжнародним центром з гуманітарного розмінування. Нам сприяли в роботі представники посольства Сполучених

Штатів Америки в Україні, зокрема керівник військово-політичного напрямку Кіт Бін. Робота велася Севеном Макдугаллом, посольство Сполучених Штатів Америки. З нами також співпрацювало посольство Великої Британії. Окрему подяку я хотів би висловити експертам з комітету – Малиновській Яні Павлівні та Притулюк Наталії Миколаївні.

Ми, дійсно, отримали лист підтримки до першого читання цього законопроекту від низки посольств, які ще раз наголосили на необхідності термінового впровадження. Додатково ми провели робочі зустрічі з ОБСЄ і за результатами отримали напрями доопрацювання в письмовому вигляді, які були повністю імplementовані у вигляді поправок робочої групи, яку я очолював на засіданні комітету. Додатково нам надіслав лист Червоний Хрест, який так само наголосив на необхідності врегулювання можливості, щоб окремі організації, які отримують прямі донорські надходження від наших західних партнерів, так само в загальному порядку могли здійснювати заходи щодо розмінування. Це все враховано. Фактично ми маємо збалансований проект до другого читання.

До законопроекту було подано 220 пропозицій, враховано повністю – 91, тому що ми намагалися врахувати пропозиції під час обговорення альтернативних проектів, які лунали з приводу того, що варто імplementувати найкращі з альтернативних у базовий, і це ми зробили по максимуму, враховано частково – 10, враховано редакційно – 16, відхилено – 103.

Прошу йти по поправках.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний колего.

Шановні колеги, ми переходимо до розгляду поправок. Подано 220 поправок, як оголосив представник комітету. Більшість з них, до речі, враховано комітетом. Достатньо багато пропозицій надали автори альтернативного законопроекту, зокрема і Мустафа Найєм. З його поправки й почнемо.

Поправка 1. Наполягаєте?

Наступна поправка 12 також ваша, пане Мустафо. Наполягаєте? Дякую.

Поправка 16. Недава.

Поправка 4. Я перепрошую. Будь ласка, Павле Кишкар. Вона була врахована частково комітетом. Прошу.

КИШКАР П.М. Пане Іване, колеги! Насправді нас очікує розмінування не 7 тисяч гектарів, а ще 8 тисяч гектарів на неконтрольованій території, а також будуть об'єкти, які підлягатимуть розмінуванню після деокупації Криму. Цю цифру ми також мусимо планувати і плюсувати до тих гектарів, які, дійсно, зараз заражені вибухонебезпечними предметами.

Поправлю вас щодо листів підтримки. Листи підтримки були надіслані до Верховної Ради України, які стосувалися врегулювання цього питання, а не зокрема до цього законопроекту, тому це трохи неправда.

Щодо поправки 4. Наполягаю на тому, що це міжнародно визнане визначення, і прошу колег підтримати саме ту редакцію, яка пропонувалася моїм законопроектом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу коментар комітету. Хочу зазначити, що пан Кишкар є автором одного з альтернативних законопроектів.

ВІННИК І.Ю. Друже, я говорив про 7 тисяч квадратних кілометрів, які наразі стоять на порядку денному. 9 тисяч квадратних кілометрів з'являться після звільнення Донбасу і приблизно така сама територія, можливо, з'явиться після деокупації Криму. Ми поки що не знаємо, в який спосіб вона буде здійснена, можливо, у добровільний, і не буде там що очищати. Але саме у зв'язку з цим кількість грошових ресурсів, що буде потрібна Україні, є надзвичайно великою, і ми зобов'язані впровадити цей проект, який ліквідує наслідки війни.

Що стосується листів підтримки, то, дійсно, їх отримав законопроект, розроблений комітетом. Але я хочу запевнити, що ваша робота також не була марною, і досить багато ваших напрацювань були так

само враховані в тексті законопроекту до другого читання, тому не випадково в нас враховано 91 поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, прошу визначитися щодо поправки 4.

«За» – 84.

Поправку відхилено.

Поправка 8. Будь ласка, пане Кишкар, вам слово.

КИШКАР П.М. Дякую, пане секретарю, за те, що ви відзначили і наш невеликий внесок у роботу над цим законопроектом. Я, дійсно, щиро вдячний тим колегам, які в комітеті під вашим керівництвом провели роботу над головним законопроектом.

А щодо поправки 8, ще раз наголошую, що термінологія, запропонована для затвердження, не взята з повітря. Це суто переклад тієї міжнародної бази, яка пропонується до чинного закону в майбутньому про протимінну діяльність. У поправці 8 саме про це і говориться, визначаючи дефініцію «розмінування (гуманітарне розмінування)». Ця термінологія міжнародно визнана. Прошу колег підтримати мою поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, прошу визначитися щодо поправки 8. Комітет її врахував частково, автор наполягає на повній версії. Будь ласка, визначайтеся.

«За» – 100.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 18. Будь ласка, увімкніть мікрофон народного депутата Кишкаря.

КИШКАР П.М. Вибачте, пане Найєм, якщо є потреба раніше розглядати поправки...

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую, ваша поправка 12 вже була, ви сказали, що не наполягаєте. А поправка 18 не ваша. Ні (*Шум у залі*).

Будь ласка, увімкніть мікрофон Кишкаря.

КИШКАР П.М. Дякую, пані головуюча.

Мова йде про підтвердження поправки 18 редакції Івана Вінника заради того, щоб зберегти визначення «забезпечення якості розмінування». Вона, дійсно, узгоджується з певною термінологією в подальшому в тексті закону. Але збереження в розділі, де визначаються дефініції всього закону, також важливо, бо саме якість проведення робіт з розмінування визначатиме подальшу долю тих земельних ділянок.

Якщо не зберегти, то до чого ми будемо прив'язувати, наслідком чого буде передача цих земельних ділянок уже до органів місцевого самоврядування? Без цього визначення законопроект, власне, втрачає свою суть.

Прошу колег підтримати.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я наголошую, що поправка 18 – це та поправка, яку прийняв комітет, і її голосування розбалансує законопроект.

Будь ласка, увімкніть мікрофон Вінника (*Шум у залі*).

ВІННИК І.Ю. Давайте я прокоментую загальний принцип щодо визначення.

На засіданні робочої групи, яке відбулося 21 листопада 2018 року і на якому були представники ОБСЄ, посольств, які я згадав, а також Женевського протимінного центру, насамперед вони звернули увагу на те, що в законопроекті занадто багато визначень. Вони запропонували їх суттєво скоротити і послатися на *International Mine Action Standards*. Ми, власне, виконуючи цю пропозицію, суттєво скоротили кількість визначень. Саме це кореспондується з вашою попередньою пропозицією – завжди посилатися, а не створювати певні складнощі перекладу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я вам вдячна як автору альтернативного законопроекту, який дуже багато доклав зусиль для того, щоб у нас працював фаховий Закон «Про протимінну діяльність в Україні», дякую за конструктивну, розумну позицію і за те, що ми чуємо один одного.

Ми рухаємося далі, колеги. Хочу наголосити, що серед авторів поправок є народний депутат Недава, який є автором альтернативного законопроекту.

Поправка 28. Юрій Береза не наполягає, за що ми йому дуже вдячні.

Поправка 33. Оксана Продан. Будь ласка, увімкніть мікрофон пані Оксани.

ПРОДАН О.П. Шановна Ірино Володимирівно! Шановні колеги! Насамперед хочу подякувати комітету за те, що підтримали наші поправки в частині скасування ліцензування і усунення дублювання тих операторів, які працюватимуть у цій сфері, це з одного боку. А з іншого боку, хочу задекларувати і наполягти на тому, що створення чотирьох додаткових органів не є необхідністю, я в цьому цілком переконана. Ми на сьогодні маємо Міністерство оборони, у складі Міністерства внутрішніх справ є підрозділ і одночасно цим законопроектом створюємо уповноважений оперативний орган, центр протимінних операцій, національний центр протимінних операцій і уповноважений оперативний орган протимінних операцій – чотири органи. Як вони будуть працювати, як вони будуть один одному допомагати чи заважати, мені як людині, яка працювала над цим законопроектом, так і не стало зрозумілим. Тому я цілком впевнена в тому, що стільки нових органів, для того щоб працювала протимінна система і звільнити нашу землю від зброї, не потрібно.

Дякую. Прошу поставити цю поправку на підтримку як принцип сам...

ВІННИК І.Ю. Який номер поправки?

ГОЛОВУЮЧА. Зараз я попрошу коментар народного депутата Вінника з приводу вашої позиції, пані Оксано.

Як автор цього законопроекту я хочу зазначити, що в Хорватії, в інших країнах, які ми брали також за основу для напрацювання цього законопроекту, саме відповідні спеціальні органи відповідають за ці повноваження.

Будь ласка, зараз коментар пана Вінника, і потім голосуємо поправку Оксани Продан. Прошу.

ВІННИК І.Ю. Пані Оксано, до речі, коли ми починали ідеологічно працювати над цим законопроектом, у мене була така сама думка, як і у вас, що в Україні недоречно створювати додаткові органи, центральні органи, наділені виконавчо-функціональними повноваженнями тощо. Але західні партнери переконали нас у тому, що з метою запобігання виявам будь-яких корупційних ризиків нам, дійсно, треба створити новий рівновіддалений центральний орган виконавчої влади, який здійснюватиме операції з розмінування, вестиме відповідний реєстр акредитованих осіб, здійснюватиме контрольні функції в процесі й у фіналі розмінування, уповноважений підписувати акти виконаних робіт тощо.

Водночас цей операційний орган не матиме жодних регуляторних повноважень. Хочу нагадати, що згідно з Конституцією України регуляторні повноваження належать до відання Кабінету Міністрів України. Але щоб не створювати додаткового міністерства і знову-таки не створювати корупційних ризиків намагання перетягнути окремі повноваження на це міністерство, у системі Кабінету Міністрів України ми створили рівновіддалений колегіальний орган, який не потребуватиме жодного бюджету, матиме статус дорадчого органу, напрацьовуватиме проекти регуляторних рішень, які затверджуватимуться проектами постанов Кабінету Міністрів України, зокрема, щодо земель, які треба буде очищати, статусу цих земель, і відповідно проекти постанов, які регулюватимуть протимінну діяльність, котру виконуватиме центральний орган виконавчої влади, який ми створюємо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане Іване.

Прошу поставити на голосування поправку 38 пані Оксани Продан і визначитися щодо неї.

Логіка наших партнерів, які допомагали напрацьовувати цей законопроект, полягала в тому, щоб розвести два органи задля того, щоб вони один одного не дублювали: один – виконуватиме розмінування, другий – контролюватиме.

«За» – 82.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 50 народного депутата Кишкаря. Наполягаєте?

КИШКАР П.М. Дякую. Шановні колеги, я хочу підтримати пані Оксану в тому, що головною претензією до законопроекту є створення, дійсно, незрозумілих, наскільки ми хотіли розібратися в їхньому функціоналі, НОПО, ЦПО, НЦПО, УПО. Думаю, що далі наполягати на своїх поправках немає сенсу. А пан Іван має нам усе-таки пояснити взаємодію цих чотирьох новостворюваних органів, бо головна претензія, яку ми висуваємо до цього законопроекту, – це новостворювані посади, органи та їх взаємодія, яка, на наш суб'єктивний погляд, може не додати нашій протимінній діяльності.

Прошу мою поправку не ставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане Іване, прошу ще раз пояснити пані Оксані, іншим нашим колегам і, власне, суспільству, чому створюються саме чотири органи, а не два – виконуючий і контролюючий?

Дякую.

ВІННИК І.Ю. Колеги, я ще раз хочу наголосити, що цей законопроект є результатом спільної роботи з цілою низкою посольств. Цей лист я вам показував ще до першого читання законопроекту. А оце – додаток до листа, який називається «*My action guidelines*», яким ми керувалися. У цьому листі саме мова йде про те, що нам необхідно створити дві окремі інституції. Насправді ми створили лише одну інституцію і дорадчий орган у системі Кабінету Міністрів України. Одна займається регуляторною політикою – *National Mine Action Sorority*, друга – *National Mine Action Center*. Одна займається підготовкою регуляції в цій сфері, друга – операціями в цій сфері. Дійсно, можна було б доручити цю роботу будь-якому іншому центральному органу: Міністерству оборони України, як було за вашою пропозицією та за пропозицією пані Оксани, або Міністерству з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, як це передбачено в альтернативному проекті пана Недави. Але вимога наших західних партнерів – відкрити фінансування в цьому напрямі. Ми розуміємо, що суто коштами державного бюджету той обсяг і масштаб робіт, який потребується, зараз потягти не зможемо, вони...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення. Автор не наполягає на голосуванні.

Наступна поправка 51. Доповідатиме Віктор Пинзеник, а потім розглядатиметься поправка 53.

Слово має Віктор Михайлович. Будь ласка.

ПИНЗЕНИК В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Якщо хочуть мати результат – призначають відповідального. Призначите двох відповідальних – результату не буде. Тут йдеться навіть не про двох відповідальних.

Шановні колеги, якщо ми вважаємо, що протимінна діяльність важлива, то відповідати за неї має міністр, який є членом уряду. Будь-який інший орган, керівництво органу не є членом уряду.

Я не ставитиму поправки на голосування. Я пропоную внести норми, які стосуються управління протимінною діяльністю, на третє читання, провести консультації з урядом, бо насправді це його відповідальність, визначитися з проблемами, які виникають у процесі дискусій, з управлінням протимінною діяльністю, бо навіть наші поправки з Оксаною Продан не розв'язують проблеми. Тобто всі норми, які стосуються управління протимінною діяльністю, внести на третє читання.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар представника комітету.

ВІННИК І.Ю. Усе, що стосується гуманітарного розмінування, відноситься до громадської безпеки в нашій державі.

За громадську безпеку в Україні згідно з Конституцією України відповідальний уряд як колегіальний колективний орган, зокрема політичний. Окремий міністр не може нести відповідальності, тому що всі урядові рішення, проекти постанов, розпорядження, що мають нормативно-правовий характер, приймаються колегіально урядом.

Я хочу наголосити, що важливі речі, які стосуються громадської безпеки: забруднені землі, очищені землі, їх статус, порядок акредитації, порядок ліцензування – це все питання нормативно-правових актів уряду, і центральний орган виконавчої влади, який їх виконуватиме, матиме керівника.

Є дві форми відповідальності в Україні. Особова, вона може бути кримінальною, адміністративною, дисциплінарною, функціональною тощо. Ці всі види відповідальності покладаються на керівника центрального органу виконавчої влади, який відповідатиме за протимінні операції. А є ще політична форма відповідальності. У нас немає ще колективної форми кримінальної відповідальності, тому уряд за свої помилкові рішення, якщо такі будуть у частині гуманітарного розмінування, зможе понести виключно політичну відповідальність. А фахівці, які готували проекти рішень, ставили свої особисті підписи, і якщо ці проекти рішень були сфальсифікованими або умисно злочинними, понесуть кримінальну відповідальність.

Тому я вважаю, що тут чітко все розмежовано і врегульовано. До речі, не в цьому законопроекті, а в...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Віктор Михайлович не наполягає на голосуванні. Це був обмін думками щодо все-таки відповідального органу – уряду.

Наступна поправка 53 народного депутата Кишкаря. Прошу, пане Павле.

КИШКАР П.М. На підтримку Пинзеника Віктора Михайловича хочу сказати таке. Суть у тому, що новостворювані органи так само є колективними. Якщо пан Іван говорить про те, що ми забезпечуємо кримінальну чи адміністративну відповідальність людей, які не здійснюють того чи іншого функціоналу, то новостворювані органи так само є колективними, і знову буде колективна безвідповідальність. Це мій коментар щодо пропозиції Пинзеника.

Щодо поправки 53. Є чітке міжнародно прийняте визначення, яке, власне, і відтворює визначення, що подано на друге читання, але уточнення стосується лише населення України. Прошу колег підтримати моє визначення, запропоноване до другого читання законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу голосувати щодо поправки 53.

«За» – 96.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 66. Народний депутат Кишкаря. Будь ласка.

КИШКАР П.М. Дякую, пані головуюча.

Ми говоримо, що є суб'єкти протимінної діяльності, але пропонує редакція прибирає визначення суб'єктів протимінної діяльності. Якщо ми не говоримо про те, що кінцевою метою протимінної діяльності є очищення певної території і передача її відповідним органам місцевого самоврядування чи державним органам, якщо такі земельні ділянки належать до відання і до розпорядження відповідних міністерств і центральних органів виконавчої влади, тоді яка суб'єктивна сторона цієї діяльності? Хто цим займатиметься?

Ми чітко конкретизуємо і визначаємо: «суб'єкти протимінної діяльності – міністерства, інші центральні органи виконавчої влади та державні органи, місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, міжвідомчий колегіальний орган Кабінету Міністрів України, Центр протимінних операцій, підприємства та організації незалежно від форми власності, що залучаються до проведення заходів у сфері протимінної діяльності».

Чому це не залишити? Незрозуміло. Навпаки, можливо, треба розширити цю суб'єктивну сторону, можливо, ми когось...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу визначатися щодо поправки 66.

«За» – 92.

Поправку відхилено.

Друзі, ми переходимо до статті 2 законопроекту. Зараз розглядатиметься поправка 70. Будь ласка, Мустафа Найєм.

НАЙЄМ М.-М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Поправка 72, я правильно розумію?

ГОЛОВУЮЧА. Вашу поправку 70 відхилено, ви не наполягаєте на ній?

НАЙЄМ М.-М. Не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧА. Поправка 72. Будь ласка.

НАЙЄМ М.-М. Я вважаю, що це не предмет цієї статті, а предмет статті, яка визначає повноваження національного органу. Я хотів би все-таки повернутися до питання щодо органів, які ми зараз створюємо. Ми обговорювали це питання на засіданні комітету. Створення фактично міжвідомчих органів, до яких входитимуть представники інших міністерств та центральних органів виконавчої влади, призведе до того, що зараз, можливо, це працюватиме, а в майбутньому такі колективні органи не працюватимуть. Ми розуміємо, як всі інші установи ставляться до міжвідомчих органів, у тому числі міністерства і ті служби, які ми включаємо. Тому я пропоную повернутися до питання, щоб керівні органи, які визначатимуть і реалізовуватимуть програму, яку ми зараз визначаємо, усе-таки були винесені окремо. Давайте, дійсно, обговоримо це питання. До речі, з урядом ніхто не радився щодо цього питання. Відбулися наради з Міністерством оборони України, Міністерством внутрішніх справ України, але з урядом і секретаріатом ніхто не говорив. Як це працюватиме...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар голови комітету. Особливо прошу акцентувати увагу на тому, які конкретно були проведені консультації з урядом, тому що насправді з урядом працювали, у тому числі з Міністерством з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України.

Прошу пане Вінник.

ВІННИК І.Ю. Колеги, я ще раз хотів би повернутися до свого роз'яснення. Ми створюємо тільки один центральний орган виконавчої влади, де працюватиме керівник – центр протимінних операцій, як це визначено у законопроекті. Окрім того, ми створюємо ще національний протимінний центр. Це, дійсно, колегіальний міжвідомчий орган у системі Кабінету Міністрів України, який пропонуватиме Кабінету Міністрів України на затвердження проекти рішень, розроблятиме проекти постанов. Такі міжвідомчі органи працюють у системі уряду, наприклад, щодо питань визначення наслідків російської агресії, збитків тощо, і довели свою ефективність. Тому що загальна сума позовів зараз перевищує 20 мільярдів доларів Сполучених Штатів Америки, які напрацювали ці органи. Такі міжвідомчі органи ефективно працюють у системі апарату Ради національної безпеки

і оборони України, наприклад, Міжвідомча комісія з питань оборонно-промислового комплексу, Міжвідомча комісія з політики військово-технічного співробітництва та експортного контролю. Чому вона з'явилася тут? Тому що наші колеги західні партнери просили, щоб у складі цього органу працювали, зокрема, цивільні особи, на яких не поширюється статус державних службовців. Але як ми можемо цивільних осіб ввести в систему органів державного управління, тим більше з владними функціями?

Тому, дійсно, у порядку демократично-цивільного контролю, на якому багато хто в цьому залі наполягав, ми дамо можливість працювати представникам асоціацій, які здійснюватимуть протимінну діяльність, представникам громадянського суспільства, представникам неурядових, неприбуткових організацій. Це не призведе до розбалансування нашого законодавства і не суперечитиме Конституції України. Водночас вони виконають свою функцію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 72.

«За» – 87.

Поправку відхилено.

Поправка 73. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Рябчина.

РЯБЧИН О.М. Шановні колеги, це дуже важливий законопроект, який повинен бути прийнятий. Сподіваюся, що дискусія щодо знайдення компромісу між створенням центрального органу виконавчої влади, відсутності певного контролю за коштами, можливими зловживаннями, вирішить це результативно: буде або третє читання, як наполягають колеги, або поправками до другого читання законопроекту це питання вирішиться.

Коли сьогодні на засіданні фракції «Батьківщина» ми обговорювали це питання, дійшли висновку, що є певні зауваження до цього законопроекту, і сподіваємося, що вони будуть вирішені. Ні в кого немає сумнівів, що Донбас, Крим будуть повернуті. Питання протимінної діяльності повинні готуватися заздалегідь, для того щоб заходили відповідні кошти, були навчені фахівці. Тому ми повертатимемо Донбас, людей, нашу інфраструктуру і навчальні заклади. Прошу підтримати даний законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначитися щодо поправки 73.
«За» – 96.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 75. Не наполягаєте?

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Найєма.

НАЙЄМ М.-М. Подивіться, стаття 3 повністю визначена в преамбулі. Навіщо ще раз повторювати визначення протимінної діяльності всередині законопроекту, якщо це визначено у преамбулі? Пропонується її просто виключити.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначитися щодо поправки 75 Мустафи Найєма.

«За» – 78.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 95 Мустафи Найєма.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

НАЙЄМ М.-М. У цілому я підтримаю. Пані Ірина до цієї статті додавала і ми доповнювали. Проблема в тому, що в цій статті ми вказуємо про середню спеціальну освіту. До протимінної діяльності залучатимуться у тому числі іноземні фахівці, які, можливо, не матимуть середньої спеціальної освіти. Оскільки в цій статті нічого не вказано про вищу освіту, виходить, що людина, яка матиме вищу освіту, не маючи спеціальної середньої освіти, або яка запрошуватиметься із-за кордону, не маючи спеціальної середньої освіти, не зможе залучитися до підготовки документів, у тому числі до реалізації стратегії протимінної діяльності. Тому я пропоную це виключити або викласти в тій редакції, у якій ми кажемо. Тобто не вказувати про середню спеціальну освіту, тим паче що в нас немає такої освіти, лише про протимінну діяльність.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар.

ВІННИК І.Ю. Ми погоджуємося з вами, пане Мустафо, і взагалі статтю 7 виклали в новій редакції, а щодо всіх цих кваліфікаційних вимог написали таке: заходи у сфері протимінної діяльності виконуються із залученням фахівців у сфері протимінної діяльності, вимоги до яких визначаються національними стандартами. Кабінет Міністрів

України затвердить середню, вищу, яку завгодно освіту. Тому з вашими пропозиціями немає жодної колізії. На рівні закону ми не встановлюватимемо таких деталей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Не наполягаєте на голосуванні?

Поправка 96 народного депутата Вінника. Комітет її врахував. Тарас Пастух вимагає поставити її на голосування для підтвердження. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Тараса Пастуха.

ПАСТУХ Т.Т., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (одномандатний виборчий округ № 163, Тернопільська область, самовисуванець). Властне, даний законопроект, шановні колеги, не про громадян України, не про нашу територію і не про міни, а про гроші, які виділятимуться з державного бюджету, що наповнюється платниками податків, українцями, коштами, що надходять від відповідних донорів. Дуже важливе питання: у який спосіб контролюватиметься витрачання цих коштів, наскільки вони ефективно використовуватимуться?

Із самого початку обговорення цього законопроекту ми наполягали на тому, що цей механізм повинен бути максимально прозорий і підконтрольний. Тому навіть кошти, які залучатимуться від донорів, на наше переконання, усе-таки надалі повинні залучатися на конкурсних засадах і визначати кращого оператора, який реалізовуватиме ті завдання, які передбачаються у цьому законопроекті. Прошу поправки 96 не підтримувати.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар автора поправки. Комітет її врахував. Це на підтвердження. Будь ласка, пане Іване.

ВІННИК І.Ю. Колеги, насправді тут досить багато зроблено, щоб усе було прозоро. Ми пропонували всі кошти державного бюджету України, спеціального фонду бюджету України, міжнародних донорів, які скерують їх через джерела доходів до державного бюджету України, визначати через систему «ProZorro» на ті об'єкти, роботи чи послуги, які треба буде фінансувати. Цим займатиметься центр протимінних операцій і відповідальність нестиме керівник. Але в нас є декілька напрямів і функціоналів, які фінансуються безпосередньо напряму урядами Фінляндії, Швейцарії, Сполучених Штатів

Америку. За їхнім проханням ми дописали окремі особливості, за якими вони мають право самостійно визначити суб'єкта і напряму дати донорські кошти окремим суб'єктам. Це не йтиме через державний бюджет України. Вони наполягають, щоб лише питання акредитації, ліцензування, прийняття як...

ГОЛОВУЮЧА. Додайте, будь ласка, 30 секунд, щоб завершити.

ВІННИК І.Ю. Це стосується виключно прямого фінансування окремих суб'єктів. За наполяганням урядів Сполучених Штатів Америки, Фінляндії і Швейцарії ми це сюди включили. Ця особливість стосується виключно окремих операцій, і гроші не потраплять до державного бюджету.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Наполягаєте на голосуванні?

Шановні колеги, прошу визначитися щодо поправки 96. Секретар комітету просить її підтримати. Вона ставиться на голосування для підтвердження.

«За» – 93.

Поправку відхилено.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я звертаюся до авторів поправок. Зараз висока концентрація депутатів у залі, і було б добре до 12 години проголосувати законопроект, бо після 12 години 30 хвилин для цього потрібен буде певний час. Я знаю, що більшість у цьому залі підтримують цей законопроект, ми його дуже довго чекали, тому якщо поправки не є принциповими, важливими, прошу авторів поправок на кожній із них не наполягати. Прошу представника комітету Івана Вінника також кожну з них не коментувати. Давайте ефективніше дійдемо до моменту прийняття рішення. Сподіваюся, ви мене почуєте.

Дякую.

Будь ласка, пані Ірино.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пане Мустафо Найєм, якщо у вас будуть принципові поправки, дасте мені знати.

Поправка 113. Ілленко не наполягає.

Колеги, зараз ми в районі поправки 120. Рухаємося далі. У порівняльній таблиці багато поправок Мустафи Найєма, він не наполягає. Я дивлюся, щоб нічого не пропустити. Зараз розглядатиметься поправка 166, потім повернемося до поправки 117.

Увімкніть, будь ласка, мікрофон Кишкаря.

КИШКАР П.М. Дякую, пані головуюча.

Ми, дійсно, цим законопроектом намагаємося виокремити стандартизацію протимінної діяльності в окрему сферу контролю. Ми наполягаємо на тому, що положення статті не відповідають вимогам законів України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності» та «Про акредитацію органів з оцінки відповідності». Власне, на цьому наполягало Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради. Єдине, що ми в цій поправці конкретизуємо і чітко визначаємо, – управління якістю виконання заходів протимінної діяльності.

Таке визначення напряму відповідає міжнародним стандартам з протимінної діяльності. Прошу всіх колег підтримати пропоновану мною редакцію статті 24.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначитися щодо поправки 166, колеги. «За» – 106.

Поправку відхилено.

Ми пропустили поправку 117, тому що вона врахована комітетом. Автори цієї поправки: Геращенко, Іонова, Фріз. Народний депутат Пастух вимагає поставити її на голосування для підтвердження.

Поправка 117. Будь ласка, пане Пастух.

ПАСТУХ Т.Т. Хочу звернутися до секретаря комітету. Навіть тоді, коли приймали Закон «Про національну безпеку України», ми

давали доручення уряду розробити окремий законопроект, який уможливив би Верховній Раді ефективніше виконувати функцію парламентського контролю за сектором національної безпеки і оборони.

На жаль, прийняттям Закону України «Про національну безпеку України» цей парламентський контроль був скасований, а новий законопроект не напрацьований. У проекті Закону «Про протимінну діяльність в Україні» мали б бути виписані критерії, за якими парламент контролюватиме дану діяльність. У результаті в законопроекті немає жодної нової норми, яка надавала б такі повноваження парламенту. Саме у цій поправці переписані норми Конституції України, Регламенту Верховної Ради України. Тому, власне, якщо тут діє певна новела, яка не виписана в іншому законодавстві, назвіть її. Бо немає потреби переписувати норми одних законів в інших законах.

Тому пропоную скасувати цю поправку і визначити, що в цьому законопроекті контроль Верховної Ради...

ГОЛОВУЮЧА. Можна я з вашого дозволу як автор поправки візьму 30 секунд?

Шановні колеги, насправді пан Вінник уже зазначав, що практика написання законів України є такою, що ми фіксуємо в законі ту норму, яка стосується нового закону. Я просила б вас, пане Пастух, звернути увагу в цій поправці на частину шосту статті 13: «Верховна Рада України відповідно до Регламенту Верховної Ради України може офіційно запросити або вимагати присутності на пленарному засіданні Верховної Ради України для заслуховування посадових чи службових осіб органів виконавчої влади у сфері протимінної діяльності». Якщо ми виключаємо цю норму, навпаки послаблюємо контрольні функції – це логіка авторів поправки.

Слово має секретар комітету пан Вінник.

Я просила б вас не наполягати на голосуванні.

Будь ласка, пане Вінник.

ВІННИК І.Ю. По-перше, щодо імплементації Закону України «Про національну безпеку України». Нам, дійсно, прикро констатувати, що наразі Кабінет Міністрів України не вніс на розгляд законопроекту про створення наглядового комітету. Як співголова робочої групи, створеної на засіданні комітету, я також хотів би вас повідомити, що якщо це не відбудеться до 20 січня 2019 року, відповідний

законопроект про створення окремого наглядового комітету Верховної Ради України за діяльністю розвідувальних і правоохоронних спеціальних органів буде запропонований як депутатський. Пропонуємо фракцію «Об'єднання «Самопоміч» долучатися до його розробки.

Щодо поправки 117. До речі, у цій поправці за пропозицією авторів ми надали дещо нетипові функції Верховній Раді України. Зверніть увагу на частину четверту: «Верховна Рада України за поданням Кабінету Міністрів України затверджує сформовану національним органом з питань протимінної діяльності програму протимінної діяльності та заслуховує щорічні звіти про хід її виконання». Якщо ми цю поправку відхилимо – послабимо повноваження Верховної Ради України.

Можливо, це правильно, я не заперечую, але ми навпаки намагалися підняти рівень прийняття рішень на зовсім інший...

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане Іване, шановний пане Тарасе, дозвольте мені як автору поправки звернутися до вас із таким. Якби в нас була інша норма, наприклад, від вас як від автора виписана як поправка, я погодилася б з тим, що ваша поправка є сильнішою, і запропонувала б її зафіксувати. Зараз, на мою думку, як автора цієї поправки разом з Іриною Фріз і Марією Іоновою – ми послабимо парламентський контроль. Тут ми фіксуємо, що парламент має право контролювати діяльність новостворених органів. Чесно кажучи, я не бачу жодної необхідності послабляти повноваження Верховної Ради України. Як на мене, тут навпаки є суперечності.

Ще раз звертаємося до вас з проханням не ставити поправки на голосування для підтвердження. Я дуже дякую за конструктивну розмову, яка зараз відбулася, пане Тарасе.

Пан Тарас не наполягає на голосуванні цієї поправки. Ми розібралися, що вона все-таки не зменшує повноваження і контрольні функції Верховної Ради, а хоч трохи збільшує.

Дякую всім за конструктив. Рухаємося далі.

Поправка 174. Будь ласка, Павле Кишкар.

КИШКАР П.М. Дякую, пані Ірино.

Я підтримую вас у тому, що збереження функцій контролю за парламентом є важливою складовою цього законопроекту. Думаю, що у запропонованій поправкою 174 редакції статті 26 усе-таки збереже

цілісність законодавства України у сфері сертифікації та моніторингу. У нас ціла низка проблем з розбалансуванням, бо функція контролю не може виконуватися одним із складових центру протимінної діяльності. Це трохи абсурдна ситуація, коли я сам за собою наглядатиму з питань дотримання мною тих чи інших норм.

Вважаю, що збереження чинного законодавства, зокрема, про центральні органи виконавчої влади, де чітко вписано, якими органами здійснюється контроль за проведенням протимінної діяльності і подальша передача цих земель відповідним органам – варто зберегти, та відповідно до запропонованої поправки 174 статтю 26 законопроекту фактично виключити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу визначатися щодо поправки 174, колеги.

«За» – 99.

Поправку відхилено.

Наступні дві поправки 185 і 186 також Павла Кишкаря. Будь ласка.

КИШКАР П.М. Продовжуємо наполягати на тому, що сертифікація операторів протимінної діяльності може здійснюватися за чинним законодавством. Я розумію брак часу і, власне, наполягатиму на тому, щоб голосували, підтримували або не підтримували пропонувані поправки. Наша поправка стосується визначення статті 29 «Сертифікація операторів протимінної діяльності». Наполягаємо на тому, щоб таке формулювання було підтримано.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Ми ставитимемо по черзі на голосування поправки 185 і 186, які стосуються оператора протимінної діяльності. Прошу визначатися щодо поправки 185.

«За» – 96.

Поправку відхилено (*Шум у залі*).

Зараз 30 секунд, поправка 186, потім ви, потім Мустафа. Я слідкую. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Кишкаря.

КИШКАР П.М. Шановні колеги, мова йде про те, що пропонуваною статтею 30 законопроекту передбачається порядок моніторингу операторів протимінної діяльності. Насправді, той порядок сертифікації операторів та їх акредитації до такої діяльності передбачає здебільшого онлайн-моніторинг. Уже в третьому тисячолітті не треба інших форм моніторингу і контролю. Ви пройшли акредитацію, у вас є технічні засоби і люди для цього, ви прийшли й отримали відповідну сертифікацію. Це означає, що у вас є техніка, яка може проводити цю роботу, а моніторинг здійснюється онлайн. Це ваше зобов'язання за вашими акредитаційними вимогами. Тому прошу підтримати поправку 186.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу визначатися щодо поправки 186.

«За» – 98.

Поправку відхилено.

Колеги, секретар комітету Іван Вінник просить повернутися до своєї поправки 183. Комітет її врахував, але є технічні зауваження.

Будь ласка, пане Вінник.

ВІННИК І.Ю. Це технічне зауваження до четвертої колонки: абзац другий, який врахований, треба зробити третім. Тому хотів би звернути увагу комітету, секретаріату (це кажу для стенограми), що поправка 183 стосується другого абзацу, тому перший абзац має залишатися в остаточній редакції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Ви це говорите для стенограми, ми не голосуватимемо цю поправку. Правильно? Дуже дякую.

Колеги, я хочу звернутися до всіх народних депутатів, які в кулуарах. У нас залишилося буквально три-чотири поправки – і ми переходимо до голосування важливого законопроекту. Прошу повертатися до сесійної зали.

Поправка 199 народного депутата Мустафи Найєма. Будь ласка, пане Мустафо.

НАЙЄМ М.-М. Колеги, я намагаюся не втручатися в інші поправки, але тут дуже важлива історія, яка стосується ліцензування

видів діяльності. Послухайте, ми вводимо ще шість-сім видів діяльності, які треба ліцензувати. Робиться така річ: надання послуг з навчання протидії ризикам, пов'язаним з вибухонебезпечними предметами, має ліцензуватися як окремий вид діяльності. Цього не можна робити.

У поправці 199 ми навпаки пропонуємо облегшити надання дозволу іноземцям. Якщо в них є обладнання, сертифікати, які засвідчують, що вони таку роботу роблять, – давайте надавати їм дозвіл. Навіщо ми створюємо ще купу видів діяльності, які треба ліцензувати? Ми просто зараз відкриваємо корупційне вікно. Подивіться поправку 199.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар пана Вінника.

ВІННИК І.Ю. По-перше, ми не втручаємося в чинні закони про ліцензування, щодо цього є відповідні поправки. По-друге, ми залишаємо можливість Кабінету Міністрів України визначити фінальний перелік. Ми говоримо про сфери, на які пропонуємо Кабінету Міністрів України звернути увагу. Це не обов'язково проведення розмінування, це й інформування населення, це і проведення заходів щодо лікування, реабілітація поранених. Ліцензія видається не на те, що ви говорите. На фахову діяльність є акредитація. Ліцензія просто перевіряє, чи є реєстрація суб'єкта господарювання.

До речі, наприклад, неурядові організації, неприбуткові організації, грантові організації, які не є суб'єктами господарювання у межах нашого законодавства, взагалі не проходять ліцензування. Щодо цього в законопроекті є відповідне виключення. Тому в цьому контексті я не бачу жодних проблем.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, визначаємося щодо поправки 199, колеги.

«За» – 98.

Поправку відхилено.

Колеги, у нас залишилося дві поправки. Я дуже прошу зараз усіх депутатів повертатися до сесійної зали.

Поправка 202. Народний депутат Кишкар не наполягає на її голосуванні, але вимагає слова. Будь ласка.

КИШКАР П.М. Дякую, пані Ірино, за те, що надаєте можливість прокоментувати. Загалом такий закон потрібен, прийняття його треба підтримувати, інакше не буде створено системи. Ціла низка питань, зокрема корупційних, про новостворювані органи викликають бажання не голосувати і не підтримувати цього законопроекту.

Думаю, що можливість доопрацювати цей законопроект у повторному другому читанні надасть змогу створити цілісну систему протимінної діяльності. Прошу підтримати таке рішення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, коментар секретаря комітету.

ВІННИК І.Ю. Я хотів би одразу, колеги, завірити вас: якщо ми сьогодні, сподіваюся, усе-таки здійснимо відповідальне політичне рішення – прийнемо цей законопроект, до речі, у День Збройних Сил України, дуже важливо, як фактично маркер того, що Україна починає перемагати, у нас вже є території, які треба очищати в порядку гуманітарного розмінування. Нам потрібно буде, щоб такий закон запрацював, внести зміни до Державного бюджету України на наступний рік і до Бюджетного кодексу. До речі, коли опублікуємо його, зробимо публічним, отримаємо певні зауваження до тексту (це складний профіль діяльності), зможемо потім через «Прикінцеві положення» законопроекту, яким будемо вносити зміни до бюджету чи до Бюджетного кодексу (там немає жодних обмежень), підкоригувати.

Але зволікати з прийняттям цього акта саме сьогодні ми не можемо. Це важливий маркерний крок, треба щоб він відбувся ще в цьому році.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я хочу підтвердити це, приєднатися до слів секретаря профільного комітету і нагадати, що зараз ми боремося не лише за те, щоб ставлення до протимінної діяльності і розмінування центральних і регіональних органів влади було більш відповідальним, а й за те, щоб наші партнери активніше сприяли технічній допомозі, у тому числі саперному обладнанню відповідних підрозділів.

Вимоги наших партнерів – має бути відповідне законодавство, яке відповідатиме досвіду Хорватії, європейських країн, і відповідні структури. За цю діяльність точно не відповідатимуть Міністерство оборони України і Міністерство внутрішніх справ України. Саме тому ми закладаємо парламентський контроль.

Якщо Тарас Пастух, який звернув увагу на те, що потрібно посилювати парламентський контроль, потім внесе зміни до прийнятого закону, ми це робитимемо.

Остання поправка 218. На голосування для підтвердження її ставить пан Пинзеник.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я на 15 хвилин продовжую засідання. Прошу всіх депутатів залишатися на своїх місцях, за 2 хвилини переходимо до прийняття рішення, а потім – включення до порядку денного сесії.

Увімкніть мікрофон Пинзеника. Будь ласка, пане Вікторе.

ПИНЗЕНИК В.М. Шановні колеги! У мене в руках документ, який називається законом – Регламент Верховної Ради України. У статті 116 йдеться про таке: «Пропозиції та поправки до законопроекту, який готується до другого читання, можуть вноситися лише до того тексту законопроекту (статей, їх частин, пунктів, речень), який прийнятий Верховною Радою за основу».

Поправка 218 не має жодного відношення до тексту законопроекту, прийнятого в першому читанні. Якщо автор проекту вважає, що норма потребує врегулювання, – нехай вносить це окремим законопроектом.

Тому я прошу дотримуватися вимог закону. Пропоную поставити цю поправку на голосування для підтвердження і не підтримувати її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зараз я надам слово пану Іванові. Прошу всіх депутатів зайти до залу і підготуватися до голосування.

Будь ласка, Іване Вінник.

ВІННИК І.Ю. Ця поправка стосується закону про деокупацію і операції Об'єднаних сил, яка зараз триває в порядку заходів відсічі і стримування збройної агресії. У зведеному контингенті, який сьогодні вживає заходів для стримування агресії Російської Федерації, працюють не лише військові лікарі, а й цивільні лікарі за покликом волі. Ми зобов'язані поширити на них такий самий повноцінний соціальний захист, як на військовослужбовців, волонтерів та інших осіб, які залучені. У разі поранень вони зобов'язані отримати відповідні виплати від держави. Якщо, не дай Боже, людина загине – родина має отримати ці виплати. Якщо внаслідок поранення смерть настане за рік – виплати також мають бути отримані.

Ця пропозиція була продиктована і запропонована двома депутатами – Світланою Заліщук, а також на ній завжди наполягала пані Корчинська. Я розумію, що це порушення Регламенту, але я також свідомий того, що це питання має бути врегульоване саме сьогодні. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, я ставлю на голосування для підтвердження поправку 218. Комітет просить її підтримати. Хто підтримує поправку 218, прошу голосувати.

«За» – 123.

Рішення не прийнято.

Отже, ми завершили обговорення поправок. За 1 хвилину переходимо до прийняття рішення. Це надважливий законопроект. Прошу голів фракцій запросити депутатів до залу для голосування. Прошу всіх депутатів зайняти свої робочі місця.

До заключного слова запрошується Іван Вінник. На виступ відводиться до 2 хвилин. Будь ласка.

ВІННИК І.Ю. Колеги, насамперед я хотів би подякувати всім залученим до напрацювання тексту цього законопроекту: авторам, співавторам, експертам, західним партнерам, посольствам, які нам допомагали, авторам поправок, громадянському суспільству – усім небайдужим, яким болить доля нашої країни, що сьогодні потерпає від наслідків війни, яку ми зобов'язані ліквідувати.

У порядку голосування законопроекту до другого читання в цілому прошу повторно підтримати поправки 18, 38, 96 і 218, щоб не

розбалансовувати тексту, а також врахувати всі зауваження і пропозиції, зокрема ті, які ми отримали від наших західних партнерів. Прошу проголосувати за законопроект у другому читанні та в цілому.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, прошу всіх зайти до залу і зайняти свої робочі місця. Спочатку я поставлю на голосування пропозицію повернутися до поправок 18, 38, 96 і 218. Хто підтримує дану пропозицію, прошу проголосувати. Прошу підтримати комітет. Голосуємо.

«За» – 150.

Не повернулися до поправок.

Тому, колеги, я поставлю на голосування цей законопроект без урахування даних поправок у результаті обговорення.

Прошу всіх колег зайти до залу, зокрема тих, які перебувають у ложі, і зайняти свої робочі місця. Колеги, за прийняттям цього законопроекту спостерігає українське суспільство і наші західні партнери. Насамперед він важливий для наших громадян, які живуть біля лінії розмежування. Ми матимемо можливість провести розмінування земель і повернути їх місцевим громадам. Тому я закликаю всіх підтримати цей законопроект.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про протимінну діяльність в Україні» (№ 9080-1) у другому читанні та в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок. Колеги, прошу проголосувати і підтримати наших громадян, українських воїнів. Голосуємо.

«За» – 217.

Колеги, не всі встигли проголосувати. Я поставлю на голосування пропозицію про повернення до законопроекту. Я не розумію логіки, усі спірні речі ми викинули. Колеги, прошу голів фракцій запросити всіх депутатів до залу.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 93, «Народний фронт» – 69, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 1, Радикальної партії Олега Ляшка – 14, «Батьківщина» – 11, «Воля народу» – 2, «Партія «Відродження» – 12, позафракційні – 15.

Колеги, більше року робоча група готувала цей законопроект для прийняття. Прошу всіх депутатів зайти до залу і відповідально взяти участь у голосуванні.

Отже, колеги, спочатку я поставлю на голосування пропозицію про повернення до законопроекту, а потім – про прийняття законопроекту в цілому. Я прошу всіх взяти участь у голосуванні. Не жар-туйте з безпековими законопроектами.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до проекту Закону «Про протимінну діяльність в Україні». Прошу всіх депутатів взяти участь у голосуванні. Колеги, прошу проголосувати пропозицію про повернення і підтримати українських воїнів, українських громадян. Голосуємо, колеги, злагоджено і відповідально.

«За» – 220.

Не вистачило шість голосів.

Я ще раз поставлю цю пропозицію на голосування. Я вкотре хочу наголосити, що цей законопроект підтримують наші європейські партнери. Ми можемо зараз зачитати листа від посла Європейського Союзу на підтримку цього законопроекту. Колеги, прийняття такого закону уможливить отримання фінансування наших служб і підтримку з боку Канади, усіх наших партнерів, закордонних служб для розмінування наших територій. Тому я прошу всіх взяти участь у голосуванні.

Колеги, прошу всіх зайти до залу. Прошу не дискутувати під час прийняття рішення.

Отже, колеги я ставлю на голосування пропозицію про повернення до проекту Закону «Про протимінну діяльність в Україні» (№ 9080-1). Нам не вистачило шість голосів. Прошу підтримати дану пропозицію, західні партнери нас підтримають. Покажемо, що український парламент підтримує українських воїнів, українських громадян. Колеги, кожен голос важливий. Прошу відповідально голосувати.

«За» – 219.

Не вистачило сім голосів, колеги (*Шум у залі*). Будь ласка, увага! Прошу не виходити із залу і залишатися на місцях. Зараз я надам 30 секунд.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 102, «Народний фронт» – 71, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 1, Радикальної партії Олега Ляшка – 15, «Батьківщина» – 9, «Воля народу» – 2, «Партія «Відродження» – 4, позафракційні – 15.

Позафракційні могли б більше дати голосів. Прошу запросити депутатів до залу. Прошу пана Івана зачитати листа від наших європейських партнерів. Коротко.

На виступ відводиться 30 секунд. Будь ласка.

ВІННИК І.Ю. Я хочу запропонувати інше, колеги. Тут лунала критика щодо питань ліцензування, давайте виключимо ліцензування цієї діяльності за наполяганням і підтримаємо прийняття цього законопроекту в такому вигляді (*Шум у залі*). Зараз я скажу, що треба виключити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, скажіть чітко для стенограми.

ВІННИК І.Ю. Зараз скажу, зачекайте. Надайте мені ще 30 секунд. Поки що нехай від фракцій виступлять.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Надається ще 30 секунд. Прошу дуже коротко, бо люди розійдуться.

ЛЯШКО О.В. Ми не голосуватимемо, якщо ви це викинете. Як можна проводити розмінувальні роботи без відповідної кваліфікації і досвіду? Це повна дурня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте краще змобілізуємося.

ВІННИК І.Ю. Олегу Валерійовичу, я поясню (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, підійшли народні депутати. Нам не вистачило сім голосів. Прошу залишатися на своїх робочих місцях. Насамперед я поставлю на голосування пропозицію про повернення до законопроекту без будь-яких поправок.

Я ставлю на голосування пропозицію про повернення до проекту Закону «Про протимінну діяльність в Україні» (№ 9080-1). Прошу всіх взяти участь у голосуванні та підтримати дану пропозицію. Голосуємо, колеги.

«За» – 219.

Не вистачило сім голосів. Ми не можемо затягувати час, у нас залишається 3 хвилини. До залу зайшли ще три депутати. Будь ласка, голови фракцій, мобілізуйте депутатів. Сім голосів не вистачає для прийняття надважливого законопроекту. Колеги, займіть свої робочі місця, я поставлю ще раз на голосування пропозицію про повернення.

Отже, колеги, ставиться на голосування пропозиція про повернення до розгляду проекту Закону «Про протимінну діяльність в Україні» (№ 9080-1). Прошу підтримати пропозицію про повернення. Кожен голос має значення. Голосуємо.

«За» – 224.

Не вистачило два голоси. До залу зайшли два депутати. Будь ласка, займіть свої робочі місця.

Вінник, будь ласка, 30 секунд.

ВІННИК І.Ю. Колеги, у нас є два процеси. Перший – акредитація. Це, дійсно, стосується кваліфікаційних вимог, наявності техніки тощо. А статтю 31 щодо ліцензування, яке проводить Міністерство економічного розвитку і торгівлі, я пропоную виключити в повному обсязі. Ліцензування протимінної діяльності... *(Шум у залі)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, підійшли два депутати. Прошу зайняти свої робочі місця.

Я ставлю на голосування пропозицію про повернення до законопроекту № 9080-1. Кожен голос важливий. Прошу проголосувати, колеги.

«За» – 224.

Шановні колеги, відводиться 30 секунд Івану Віннику, щоб завершити.

ВІННИК І.Ю. Стаття 31 регламентує порядок ліцензування. До речі, ліцензування здійснює Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, перевіряє класифікацію видів економічної діяльності, наявність робочої сили, директора, роботу інших суб'єктів господарювання тощо. Скрізь по тексту ми виключаємо згадування про ліцензування. Це об'єднуюча пропозиція, вона не розбалансує цей

текст, прошу її підтримати. У будь-якому випадку розмінування буде зроблено кваліфіковано...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, я ставлю на голосування пропозицію про повернення до проекту Закону «Про протимінну діяльність в Україні» (№ 9080-1) з урахуванням поправки Вінника. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 238.

Ми повернулися.

Я ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про протимінну діяльність в Україні» ([№ 9080-1](#)) у другому читанні та в цілому з урахуванням поправки, яку озвучив для стенограми Іван Вінник, та з техніко-юридичними правками. Прошу підтримати. Прошу відповідально голосувати. Кожен голос важливий. Голосуємо.

«За» – 242.

Закон прийнято, колеги.

Зараз я хочу повідомити, що після обіду ми перейдемо до ратифікації, розгляду проекту Закону «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією». Після цього перейдемо до розгляду блоку питань «для включення до порядку денного сесії»

Зараз Ірина Геращенко зачитає повідомлення. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! До президії надійшло декілька заяв від наших колег народних депутатів, у яких не спрацювали картки під час тих чи інших голосувань.

Отже, народний депутат Дейдей повідомляє, що його картка не спрацювала під час голосування проекту Закону «Про оголошення природних територій Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення». Він голосував «за».

Народний депутат Голубов просить врахувати його голос. Його картка також не спрацювала під час голосування проекту Закону «Про оголошення природних територій Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення».

Надійшла заява від Сергія Рудика, у якій йдеться про те, що його картка не спрацювала під час голосування проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» щодо посилення соціального захисту учасників боротьби за незалежність України у ХХ столітті» (№ 8519).

Звернувся також народний депутат Безбах. Його картка не спрацювала під час голосування проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів». У будь-якому випадку нам не вдалося його проголосувати.

Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, наголошую, що після перерви, яка передбачена Регламентом, відбудеться розгляд проекту Закону «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією».

Зараз я оголошую перерву до 12 години 45 хвилин. Прошу всіх депутатів прибути до залу для продовження нашої роботи о 12 годині 45 хвилин.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, шановні колеги, час, відведений для перерви, завершено. Прошу всіх зайти до залу і підготуватися до голосування.

Хочу вас повідомити про те, що в нас є великий блок питань «для включення до порядку денного сесії», але ми його ставитимемо на голосування після розгляду проекту Закону «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією» ([№ 0206](#)). Насамперед ми розглянемо цей законопроект, заслухаємо доповідача і двох співдоповідачів, після цього відбудеться включення до порядку денного сесії блоку питань, зазначених у порядку денному, з яким ми мали можливість ознайомитися.

Колеги, хочу нагадати, що в нас є декілька важливих безпекових ратифікацій. Це проект Закону «Про ратифікацію Угоди (у формі обміну нотами) між Україною та Королівством Нідерланди про продовження до 1 серпня 2019 року строку дії Угоди між Україною та

Королівством Нідерланди про Міжнародну місію захисту розслідування від 28 липня 2014 року». Це надзвичайно важлива ратифікація, яку ми сьогодні мали б прийняти. Також ратифікація Угоди між Урядом Литовської Республіки, Урядом Республіки Польща та Кабінетом Міністрів України стосовно створення спільної військової частини.

Колеги, було б правильно, якби ми розглядали ратифікації за скороченою процедурою. Тому звертаюся до вас з проханням підтримати цю пропозицію, в іншому разі ми не встигнемо пройти всі безпекові законопроекти, передбачені на сьогодні.

Прошу всіх депутатів зайти до залу, зайняти свої робочі місця і підготуватися до голосування. Я проситиму зал підтримати пропозицію про розгляд питань за скороченою процедурою. Прошу голів фракцій і секретаріат Верховної Ради України запросити депутатів до залу.

Нагадую, що задля того, щоб ми змогли ефективно пройти весь блок питань безпеки і оборони, бажано розглядати їх за скороченою процедурою. Наголошую, що всім буде надано слово: доповідачу, співдоповідачу та представникам від усіх фракцій. Це дасть можливість зекономити час з 1 години 10 хвилин до півгодини і ще до обіду ратифікувати зазначені угоди.

Тому, будь ласка, займайте свої робочі місця і підтримайте пропозицію про розгляд за скороченою процедурою. Поки депутати колонами заходять до залу, я хочу привітати учнів Чабельської середньої школи з Рівненщини, які присутні на екскурсії у Верховній Раді України.

Давайте привітаємо наших діток. Успіху вам, сили, великого щастя! Вітаємо вас *(Оплески)*.

Отже, колеги, прошу займати свої робочі місця. Я наголошую, що логіка розгляду безпекових питань потребує швидких та ефективних рішень. Задля того щоб ми змогли пройти усі безпекові питання, прошу підтримати пропозицію розгляду за скороченою процедурою проекту Закону «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією» *(Шум у залі)*.

Павле, в іншому разі ми не встигнемо розглянути ратифікації угод.

Тому, колеги, прошу підтримати цю пропозицію. Це буде мудро і правильно (*Шум у залі*). Колеги, прошу зайняти свої робочі місця і голосуванням підтримати пропозицію. Голосуємо.

«За» – 104.

Я ще раз поставлю цю пропозицію на голосування, якщо не буде відповідної кількості голосів, розглядатимемо законопроект за повною процедурою. Прошу депутатів заходити до залу.

Отже, колеги, я ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту № 0206 за скороченою процедурою. Прошу голосуванням підтримати пропозицію. Голосуємо.

«За» – 112.

Колеги, у нас немає достатньої кількості голосів для розгляду за скороченою процедурою, тому переходимо до повної процедури розгляду.

Шановні колеги, запрошую до доповіді заступника міністра закордонних справ України Кислицю Сергія Олеговича. Прошу доповідачів доповідати максимально стисло, бо ми не встигнемо розглянути блок питань з безпеки.

Сергію Олеговичу, прошу доповідати.

КИСЛИЦЯ С.О., заступник міністра закордонних справ України. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Вашій увазі пропонується проект Закону «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією», внесений Президентом України на розгляд Верховної Ради як невідкладний. Серед розданих вам матеріалів є пояснювальна записка з докладним обґрунтуванням необхідності його прийняття, тому я зупинюся лише на декількох моментах.

Черговий 10-річний період дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією, який був підписаний 31 травня 1997 року і набрав чинності 1 квітня 1999 року, завершується 31 березня 2019 року. У його преамбулі йдеться про ціль як зміцнення дружніх відносин добросусідства та взаємовигідного співробітництва між Україною та Російською Федерацією. Договором також було визначено основоположні принципи співробітництва між Україною та Росією, а саме: суверенної рівності, територіальної цілісності, політичної та економічної незалежності, поваги до міжнародного права.

Російська Федерація зухвало знехтувала основоположними принципами договору, у тому числі порушивши територіальну цілісність України, вчиняючи збройну агресію проти України, застосовуючи військовий та економічний тиск, втручаючись у внутрішні справи України, порушуючи суверенну рівність та права громадян України. За цих обставин та за відсутності добросовісних намірів до мирного врегулювання спорів, пов'язаних з чисельними та грубими порушеннями договору Російською Федерацією, продовження дії договору на наступний 10-річний період – 2019-2029 роки – є принципово неможливим.

Російська Федерація попри всі зусилля України та світового співтовариства ігнорує заклики до припинення міжнародно-правових протиправних дій, які в тому числі порушують усі істотні положення договору, зокрема його статті: 1, 2, 3, 4, 6, 13, 17 та інші. Російська Федерація відмовилася виконувати інструменти мирного врегулювання спорів, які передбачені статтею 7 договору та встановлені статтею 33 Статуту Організації Об'єднаних Націй, попри те, що Україна дипломатичним шляхом зверталася до Російської Федерації з пропозиціями їх використання ще на початковому етапі військової агресії – весною 2014 року.

Наголошую, що згідно зі статтею 70 Віденської конвенції про право міжнародних договорів припинення дії договору не впливає на права та обов'язки Російської Федерації та України, які виникли до його припинення у результаті виконання договору.

З урахуванням зазначеного та відповідно до статті 40 договору від імені України Міністерство закордонних справ України на виконання рішення Ради національної безпеки і оборони України 21 вересня цього року повідомило Російську Федерацію про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією після завершення чергового 10-річного періоду з 31 березня 2019 року.

З метою реалізації положень Закону «Про міжнародні договори України» прошу Верховну Раду України підтримати проект, внесений Президентом України для остаточного завершення виконання всіх внутрішньодержавних процедур, для припинення дії договору.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Відводиться 3 хвилини на запитання. Прошу провести запис на запитання. Іван Крулько передає слово Тарасюку Борису Івановичу. Будь ласка.

ТАРАСЮК Б.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Сергію Олеговичу, я хотів би запитати таке. Чому нота Міністерства закордонних справ України про припинення дії договору була направлена російській стороні у вересні, а для підготовки такого простого законопроекту, якщо подивитися текст ноти Міністерства закордонних справ України і текст законопроекту, запропонованого Президентом, потрібно було чотири місяці?

Дякую.

КИСЛИЦЯ С.О. Згідно з інформацією моїх колег, які ведуть судові справи, нам потрібен був час, для того щоб використати дію цього договору для розгляду деяких судових справ. Зокрема, тих справ, які стосуються 3 мільярдів боргу президента-втікача, а також для деяких подань, які стосуються використання міжнародного морського права.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увімкніть мікрофон Головка Михайла Йосиповича.

ГОЛОВКО М.Й., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 164, Тернопільська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). У мене таке запитання. Що заважає все-таки зараз розірвати цей договір і не продовжувати його, а чекати до квітня 2019 року? Це питання порушували ще у 2014 році: Росія у жодному разі не є другом для України, а ворогом. До речі, хочу нагадати, що коли «Свобода» говорила, що Росія не стратегічний партнер, а головний ворог нашої держави, багато хто тут, у залі, нас критикував. Але ви тоді нас не слухали, не звертали на це увагу, казали, що це провокації. Сьогодні рожеві окуляри багатьом упали з носа і вони побачили

реальне становище: це явний ворог, який ненавидить нас і робить все для того, щоб Україна не відбулася як держава. Тому сьогодні для нас святий обов'язок, урешті-решт, це питання вирішити і поставити крапку. Росія – не друг нам, а стратегічний ворог. Доки існуватиме ця імперія, доти триватиме боротьба за наше виживання.

Дякую.

КИСЛИЦЯ С.О. Шановний пане народний депутате, я цілком згодний з політичною оцінкою, швидше за все правовою оцінкою дій Російської Федерації. Російська Федерація не є другом України. Російська Федерація є державою-агресором. Але як я вже сказав, це питання не лише політичних і емоційних оцінок, це також питання правової динаміки та наших дій щодо захисту інтересів України в міжнародних правових інституціях. Тому саме зараз настав той момент, коли, дійсно, неможливо терпіти того, що вчиняє Російська Федерація. Після того як ми здійснили багато процесуальних дій у Гаазі та в інших інституціях, вноситься цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Заключне запитання Добродомова. Увімкніть мікрофон.

ДОБРОДОМОВ Д.Є., секретар Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 115, Львівська область, самовисуванець). Прошу передати слово Олегу Мусію.

МУСІЙ О.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, самовисуванець). Політична партія «Народний контроль». Шановний доповідачу, наша політична сила з моменту її створення завжди послідовно виступала за розрив усіх відносин з країною-терористом, якою є Російська Федерація. Ви коментуєте доволіно, що лише зараз, з вашої точки зору, настав час. Можливо, все-таки український парламент визначатиме, коли настав час, а ви мали б бути ініціатором ще чотири роки тому? Але в мене інше запитання.

Я, безумовно, переконаний, що ми розірвемо договір, це обличчя нашого парламенту. Чому ви як відповідальний за дипломатичні відносини не подали пропозиції і не розірвали дипломатичних стосунків з країною-терористом? Чи ви також визначатимете, коли настане політичний момент чи не настане? Подайте негайно пропозиції про розрив дипломатичних відносин з Російською Федерацією.

КИСЛИЦЯ С.О. Дякую, пане народний депутате.

Я уважно вислухав вашу політичну позицію і хочу запевнити, що вона буде врахована під час вивчення питання щодо доцільності розривання дипломатичних відносин. Без сумніву, саме Верховна Рада України прийматиме рішення щодо припинення дії договору з Російською Федерацією.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане Сергію, дуже дякуємо вам за ґрунтовну презентацію проекту Закону «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією», за ґрунтовні відповіді на запитання народних депутатів України. Прошу вас повертатися на своє робоче місце до ложі уряду.

Зараз ми маємо два альтернативні законопроекти від наших колег. Запрошую до слова Андрія Ілленка. Пан Андрій презентуватиме законопроект [№ 0206-1](#). Будь ласка.

ІЛЛЕНКО А.Ю., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (одноmandатний виборчий округ № 215, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»)*. Шановні українці, «Свобода» ще 1 березня 2014 року, з самого початку російської анексії Криму, вустами лідера «Свободи», тоді голови фракції Всеукраїнського об'єднання «Свобода» у Верховній Раді Олега Тягнибока, у стінах цього парламенту з цієї трибуни оголосила про те, що необхідно вчиняти негайні та невідкладні кроки, для того щоб зупинити московську агресію та перемогти. Зокрема, ми ще тоді вимагали введення воєнного стану, розривання договору про так звану дружбу з Російською Федерацією, припинення всіх договорів з країною-агресором, припинення торгівлі,

закриття кордону, знищення промосковської п'ятої колони та багато іншого, чого роками не робила влада, тим самим погіршуючи становище України, фактично обеззброюючи нашу державу перед обличчям московської агресії.

Сьогодні окремі положення того, про що ми всі ці роки з часу війни говорили, влада починає чути. Але це запізнілі і, на жаль, половинчасті рішення. Безумовно, треба розривати цей ганебний договір про дружбу. Зовсім нещодавно, буквально декілька місяців тому, ми чули заяви, зокрема Президента Порошенка про те, що не можна розривати цього договору, це шкодитиме Україні, ми втратимо певні юридичні позиції і таке інше.

Нарешті зрозуміли, що позиція змінилася, як виявилось, ми, як завжди, були праві, і відповідно вся ця критика була абсолютно несуттєвою і непідтвердженою реальними аргументами. Але водночас альтернативний законопроект № 0206-1, який я сьогодні презентую в залі, покликаний системно розв'язати цю проблему. Тому ще раз кажу, що розірвання договору про дружбу – це очевидний, само собою зрозумілий крок. Про яку дружбу може йти мова з країною, яка окупувала наші території, вбила більше 10 тисяч наших співгромадян і далі продовжує вбивати? Про що ми взагалі говоримо? Зрозуміло, що це давно треба було робити. Але в нашому законопроекті ми пропонуємо розірвати всі договори з державою-агресором. У принципі ми вважаємо, що не повинні мати жодних відносин з державою-агресором. Це виглядає смішно, коли держава-агресор веде проти нас війну, і ми при цьому можемо мати певні стосунки з цією країною. Які договори ми можемо мати? Вони попрали всі договори, порушили всі домовленості, неодноразово показали, що будь-який договір, підписаний з Росією, не вартий паперу, на якому він підписаний. Усі договори з Російською Федерацією – державою-агресором, які в нас досі чинні, абсолютно всі без винятку порушені Росією. Тобто, по суті, Україна сьогодні в односторонньому порядку виконує ці зобов'язання, що є нонсенсом, абсурдом. Відповідно до всіх норм, у тому числі норм міжнародного права, сьогодні нам потрібно прийняти рішення, тому ми закликаємо народних депутатів підтримати пропозицію про розірвання всіх договорів з Російською Федерацією – державою-агресором. Ми пропонуємо конкретний юридичний механізм, як це забезпечити.

Хотів би також сказати, що цей законопроект неновий. Ми пропонували це робити ще на початку цього скликання. Депутати від «Свободи» за моїм підписом, за підписами Юрія Левченка, Олега Осуховського, Михайла Головка, Олександра Марченка подавали ці законопроекти, вимагали розгляду цих питань – блокувалися, не розглядалися, казали, що не на часі, що це не потрібно. Зараз є якісь рухи, але вони недостатні, їх треба робити швидше, повніше.

Окремо хотів би сказати щодо дипломатичних відносин з Російською Федерацією. Немає жодного аргументу, щоб ці так звані дипломатичні стосунки були збережені. Те, що вони досі існують, – це абсолютний анахронізм і нонсенс. Після всього, що сталося: окупації Криму, війни на Донбасі, після вбивств тисяч українських громадян – про які дипломатичні відносини може йти мова? Тим паче зараз, коли введено воєнний стан, який, як ми бачимо, на жаль, є більше декларативним, ніж реальним, але все-таки введено. Про які дипломатичні відносини може йти мова? Це нонсенс.

Ми вимагаємо від уряду, від Міністерства закордонних справ, від Президента України як відповідального за зовнішню політику ухвалити рішення. Тому що це немислимо. Як ми можемо пояснювати на зовнішній арені, що в нашій країні відбувається війна, вбивають наших громадян, грубо порушується міжнародне право, що це робить Росія, і водночас мати з цією державою-агресором дипломатичні відносини?

Коли говорять про захист наших політв'язнів (точніше, я пере-прошую, не політв'язнів, а наших політичних заручників і наших полонених, які перебувають у російському полоні, тому що політв'язень – це не зовсім правильне визначення, політв'язень – це коли людина постраждала за політичні погляди у своїй країні, а в даному випадку – це політичні заручники і військовополонені), то ми маємо розуміти, що, на превеликий жаль, тут мало що зроблять наші дипломатичні представники, за всієї поваги до них. Тому що Росія – це не правова держава, це держава, де не працюють закони, де не працює міжнародне право. Єдиний спосіб звільнити наших заручників – це обміняти їх, у тому числі на московську п'яту колону, яка, зокрема, сидить у цьому залі, в інших органах влади, яка сьогодні із середини підриває нашу державу. Ефективна боротьба з московською п'ятою колоною – це головний шлях до визволення наших заручників, як і, звичайно, все має бути зроблено для їх визволення. Але дипломатичні

відносини необхідно розривати. Так само це мав бути один з першочергових кроків ще в 2014 році, як цього вимагала «Свобода».

На сьогодні треба зрозуміти, що не можна сидіти на двох стільцях, не можна створювати такої шизофренічної ситуації, коли ми розуміємо, що триває війна проти нашої держави, Збройні Сили України, наші силові підрозділи, наші добровольчі батальйони стримували і стримують агресію Російської Федерації, але водночас у нас є торгівля, діють дипломатичні відносини, якісь договори. Ми маємо розуміти, що ця ситуація створює ненормальне становище в самій державі. Вона підриває наші можливості аргументувати свою позицію на міжнародній арені, і з цим необхідно завершувати. Потрібно припинити будь-які торговельні стосунки з Російською Федерацією, закрити повністю кордон з країною-агресором, треба робити всі ті кроки щодо реальної боротьби з п'ятою колоною, а не домовляння влади з нею, як відбувалося всі ці роки і є зараз. Це потрібно було робити вже давно.

Тому я закликаю сьогодні голосувати за припинення всіх договорів з Російською Федерацією, як це пропонує «Всеукраїнське об'єднання «Свобода». Тоді ми розумітимемо, що це той крок, який заслуговує на повагу, який свідчить, що є український парламент, що це Верховна Рада України, яка у воєнний час приймає адекватні рішення щодо тієї ситуації, яка склалася, і робить все для того, щоб захистити національні інтереси Української держави.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на запитання до народного депутата Ілленка.

Будь ласка, пані Шкрум, ваше запитання.

ШКРУМ А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний пане доповідачу, у мене до вас таке запитання. Насправді Борис Іванович Тарасюк та інші колеги з різних фракцій пропонували припинити дію окремих статей

цього ганебного договору ще законопроектом [№ 0005](#) у цьому скликанні Верховної Ради (це ще було на початку 2015 року). Тоді зі стенограми засідання Комітету у закордонних справах від 25 березня 2015 року можна було почитати офіційну позицію пані Зеркаль, яка чітко казала, що Міністерство закордонних справ України категорично проти скасування конкретних положень цього закону і взагалі припинення дій цієї Угоди про співробітництво, партнерство і так звану дружбу з Російською Федерацією. Тоді це пов'язувалося з тим, що це буде начебто порушенням Мінських угод, порушенням забезпечення законодавчої бази між Російською Федерацією і Україною. «За» тоді проголосували лише два члени комітету.

З чим ви зараз, за чотири місяці до виборів, пов'язуєте таку різку зміну позиції МЗС, Президента України та всіх його приплічників, які нас з вами чотири роки називали рукою Москви за вимогу припинення цього...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ваша відповідь.

ІЛЛЕНКО А.Ю. Дякую за запитання.

Я повністю підтверджую ваші слова. Дуже добре пам'ятаю і позицію Бориса Івановича Тарасюка, який як фаховий дипломат з величезним досвідом чітко доводив про те, що немислимо мати дипломатичні відносини з країною-агресором. Я підтверджую повністю, що це питання порушувалося ще в 2014 році, – це було одне з перших питань цього скликання парламенту. Увесь цей час представники влади і особисто Президент Петро Порошенко казали, що цього робити не можна, що це провокація, це зашкодить, це погано і таке інше.

Чому змінилася точка зору, мені важко сказати. Напевно, їхню позицію треба питати в них. Хоча, бачите, половинчастість: з одного боку, вони кажуть, що договір про дружбу треба скасовувати, хоча це очевидно (ну, яка дружба, це ж просто маячня якась), а з іншого боку, – дипломатичні стосунки не можна розривати. Уже була заява навіть після введення воєнного стану. Міністерство закордонних справ зазначило, що дипломатичних стосунків не можна розривати. Воєнний стан введено, а дипломатичних відносин розривати не можна.

Тому це запізнілі і половинчасті рішення, на превеликий жаль.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я принагідно хочу звернути увагу тих, хто ставить запитання, і закликати їх до політичної коректності.

Я так розумію, що в нас є члени команди одного з лідерів опозиції. Так ось у Президента також не приплічники, а члени його команди. Я прошу використовувати коректну лексику. Добре? Це постійно стосується однієї і тієї ж фракції, яка дозволяє собі всім грубити абсолютно безвідповідально. Я як член команди хочу сказати, що ми – члени команди, а не приплічники. Зрозуміло? Дуже дякую.

Будь ласка, народний депутате Мусій, ваше запитання.

МУСІЙ О.С. Шановний доповідачу, хочу підтвердити позицію не лише абсолютно правильну, яку ви задекларували у своєму законопроекті щодо розриву абсолютно всіх стосунків з країною-терористом, а також наголосити, що і політична партія «Народний контроль» (чотири народні депутати, які тут присутні), і політична партія «УКРОП», і Народний Рух України, і багато патріотичних сил, які присутні в парламенті, однозначно стоять на вашій позиції. Я знаю позицію і Радикальної партії, і «Батьківщини», і «Самопоміч». Насправді, українські патріотичні сили повністю підтримують цю ініціативу – про припинення всіх відносин.

Але виявляється, що тепер є якась окрема команда чинного Президента. На моє запитання щодо припинення дипломатичних відносин Міністерство закордонних справ відповідає, що ми будемо знову вивчати це питання. Зараз ця команда сповідує те, що не потрібно, напевно, розривати дипломатичних відносин. Де заява лідера політичної партії і де заява Президента? Де вона? Її немає! Тому український народ має бачити цю безхребетну позицію. Прокоментуйте її, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ваш коментар.

ІЛЛЄНКО А.Ю. Ця позиція ганебна, вона суперечить національним інтересам України і здоровому глузду, я з вами повністю згоден. Немає жодного аргументу на користь цієї позиції. Це, звичайно, свідчить про те, що немає цілісної та послідовної політики на захист національних інтересів з боку нинішньої влади.

Я хотів би сказати з приводу того, що ви перелічили цілий ряд політичних сил, які, зокрема, у цьому парламенті підтримують таку саму позицію, як і «Свобода». Це дуже добре, що є така спільна позиція. Вважаю, що треба все зробити, щоб український парламент сьогодні показав свою рішучість у відстоюванні інтересів української нації, Української держави. Тому що Україна вже втомилася від половинчастих рішень. Необхідно ухвалювати рішення, які будуть чітко й однозначно працювати на українську перемогу, на наш національний інтерес. З цією половинчастістю, що триває всі ці роки, треба завершувати, тому що вона веде нас до втрати наших позицій.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Останнє запитання. Народний депутате Мельничук, вам слово. Увімкніть, будь ласка, мікрофон. Третє запитання (*Шум у залі*).

Шановні колеги, було запитання народного депутата Білоцерковця, який передає слово не наступному, а саме Мельничуку. Дуже прошу увімкнути мікрофон народного депутата Івана Івановича Мельничука. Я зрозуміла, у чому проблема. Дуже дякую.

МЕЛЬНИЧУК І.І., член Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одноmandатний виборчий округ № 14, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги, дивно в залі чути плач Ярославни від колишнього міністра (*Шум у залі*). Так, від колишнього міністра охорони здоров'я, який роздає Президенту поради космічного масштабу і такої саме космічної дурості. Розумієте? Не навівши порядку в медицині, уже ми починаємо наводити порядок у зовнішньополітичних справах і розказувати, як треба себе вести, які законопроекти треба вносити і про що говорити. Це так, для ремарки.

Годі теревені правити. Немає в залі ні однієї людини, яка виступала б за те, щоб не розривати договору з Російською Федерацією, за той увесь бедлам, що вони витворюють у світі.

Тому я закликаю всіх проголосувати за президентський законопроект, дати підтримку...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будете відповідати, шановний пане Андрію? Будь ласка, ваша ремарка.

ІЛЛЄНКО А.Ю. Я ще раз нагадаю, що законопроект № 0206-1, який ініціювала «Свобода», на відміну від президентського, який передбачає лише розірвання договору про дружбу, стосується припинення всіх міжнародних договорів з Російською Федерацією. Ми вважаємо, що це єдина, повноцінна й адекватна відповідь, щоб, дійсно, показати, що ми послідовні, і щоб країна-агресор, яка порушила всі міжнародні норми, усі можливі домовленості й договори, розуміла, що Україна робить адекватні кроки, реагуючи на це, і щоб увесь світ бачив нашу жорстку позицію.

ГОЛОВУЮЧА. Дуже дякую вам за вашу презентацію, шановний пане Андрію. Повертайтеся, будь ласка, на ваше робоче місце.

Шановні колеги, ми маємо третій альтернативний законопроект – автор Ігор Луценко. Ми запрошуємо нашого шановного колегу на трибуну. Це законопроект [№ 0206-2](#).

Будь ласка, пане Ігоре.

ЛУЦЕНКО І.В., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Друзі, я хотів би почати з позитивної ноти. Вважаю те, що зараз Президент подав до парламенту такий законопроект, – це наша спільна перемога. Адже я переконаний, що значна частина (можливо, і більшість) депутатів, якщо не відкрито, то в душі принаймні розуміли необхідність припинення договору про дружбу і співробітництво з Росією, і, врешті-решт, ця позиція, вистоявши стільки років, втілилася в тому, що є така законодавча ініціатива і така нота від України до Росії.

Я впевнений, що цілком підтримує таку ініціативу український народ, який несе на собі весь тягар війни і є саме тією силою, яка обороняє нашу країну від Росії, ну, і за ним іде вже влада. Дуже запізно, це, дійсно, прикро. Але добре, що хоча б у такий спосіб ми маємо зараз припинити відносини з агресором.

Що стосується того, що ми вже пропонували. Ряд депутатів у цьому парламенті пропонували припинити дипломатичні стосунки з Росією. У березні 2016 року була подана і зареєстрована така

законодавча ініціатива. Натомість, на жаль, представники нинішньої коаліції на засіданні профільного комітету проголосували проти неї, виступивши проти того, щоб розривати дипломатичні відносини з країною-агресором.

Сподіваюся, що саме зараз уже є всі підстави переглянути це рішення. Нехай коаліція, яка вважає себе правлячою, усе-таки візьме відповідальність і розірве дипломатичні стосунки з агресором, так як ми давно вже це пропонували. Давайте не зупинятися. Я певний, що сьогодні ми проголосуємо за один із запропонованих законопроектів. Але хотів би сказати, що те, що чотири роки не розривався оцей договір про дружбу, співробітництво і стратегічне партнерство з Росією, у цьому, безумовно, є склад державної зради. Треба, як тільки будуть для цього нормальні правові умови, обов'язково в'яснити, хто організував оцю чотирирічну затримку з припиненням дії договору про дружбу і співробітництво з Росією.

А ті аргументи, котрі ми зараз чуємо про те, що цей договір не можна було розривати, тому що нібито відбуваються якісь суди... Так і далі суди продовжуватимуться. Якщо на той момент діяв договір, коли Росія порушувала ці закони, він так само може бути об'єктом апелювання наших юристів. Отож ми бачимо, що тут є всі підстави шукати винних.

Я про це, звісно, звернувся до правоохоронних органів, зареєстровано кримінальне провадження. Ми, щойно будуть для цього можливості, в'яснимо, чи це Міністерство закордонних справ таким чином себе повело, чи це, можливо, були інші впливи. Але в будь-якому разі винні за це мусять бути покарані.

Я хочу сказати про ключову відмінність мого законопроекту від того, що пропонує Президент України. Друзі, у нас на сьогодні головна боротьба насправді не в юридичній площині з Росією, а в пропагандистській. Ми мусимо переконати світ – і тих, хто нам допомагає, і тих, хто поки що ще нам не допомагає, – у тому, що, дійсно, є факт російської агресії. Навколо цього точиться маса дискусій у світі. Можливо, нам усім тут очевидно, що Росія – агресор, але завдяки тому, що Путін з мільярдними його асигнуваннями на пропаганду переконав значну кількість населення нашої планети в тому, що це громадянська війна, і в цьому, на жаль, наша країна йому допомагає. Допомагає тим, що не розриває оцього договору, дію якого ми лише

зараз припиняємо, так само не розриває дипломатичних відносин, чотири роки не вводить воєнного стану, як це передбачає Конституція України, і таке інше. Тобто відбувається просто правовий саботаж з боку окремих чиновників, і це надзвичайно є великою допомогою нашим ворогам.

Отже, нам зараз варто не припиняти дії договору, а сформулювати чітко і зрозуміло, що ми розриваємо договір через те, що він порушений Російською Федерацією. Натомість та формула, яка була запропонована з вулиці Банкової, передбачає, що немає жодного логічного зв'язку між діями Росії як агресора і нашим припиненням оцих договірних відносин з Росією.

Тобто пройшло п'ять років, і ми припиняємо дію цього договору через те, що спливає його термін дії. Отож немає потужного аргументу на користь того, що Україна правовим чином протистоїть путінській агресії. Вона просто розриває договір, нібито немає оцих 10 тисяч вбитих, анексованих територій, окупованих районів, колосальної шкоди економіці.

Треба обов'язково всім у світі показати нашу послідовність, що ми розриваємо цей договір через путінську агресію, а не припиняємо у зв'язку з тим, що закінчується його термін дії. Це дуже важливо. Це дасть колосальний поштовх нашій дипломатичній роботі, так само роботі в судах, про яку так опікуються нібито адвокати неприпинення договору і таке інше. Тому це головна теза, яку я пропоную нам усім підтримати, що ми не можемо далі продовжувати дружбу, співробітництво, стратегічне партнерство з Росією через її агресію.

Я закликаю всіх підтримати в будь-якому разі розірвання договору з Росією. Це є ганьбою, що ми чотири роки чекали цього моменту. Вважаю, що будь-який із законопроектів на сьогодні є актуальним, і прошу (наголошую) не зупинятися. Давайте розривати дипломатичні стосунки, давайте припинити вільний рух громадян Росії в Україні, щоб вони не приїжджали сюди і нас не вбивали. Вводимо візовий режим або іншу форму обмеження. Таким чином, ми будемо в очах усіх наших союзників і тих, хто думає стати нашими союзниками, притомною країною, яка реально готова боротися з російською агресією, захищати свою честь і достоїнство.

Слава Україні!

Веде засідання заступник Голови Верховної Ради України
СИРОЇД О.І.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу повернутися на трибуну. Зараз будуть запитання до доповідача. Я прошу провести запис на запитання. Запрошую до слова народного депутата Мосійчука.

МОСІЙЧУК І.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка).* Шановний пане Ігоре, останні чотири роки ми чули від Президента України Петра Порошенка, від колег з фракції його імені і від Міністерства закордонних справ України, що припинення чи розрив цього великого договору про дружбу з Російською Федерацією дасть можливість не визнавати країні-агресору Росії українські кордони. Скажіть мені, на вашу думку, після анексії Криму чи може бути взагалі якась мова про визнання з боку Росії кордонів України, чи невизнання?

Дякую.

ЛУЦЕНКО І.В. Пане Мосійчук, я вам вдячний за це запитання, а також за вашу послідовну позицію щодо цього договору. Думаю, що одна з цих позицій спрацювала на те, що ми зараз цей договір розриваємо. Відповідаючи на ваше запитання, хотів би сказати, що, дійсно, за ці чотири з лишком років ми не побачили жодної дії з боку Росії, яка свідчила б про те, що Росія поважає наші кордони.

Найсвіжіший приклад – це події кінця листопада минулого року, коли в територіальних водах України російська воєнщина зробила відкрити, пряму агресію проти наших суден. Отож, про яку повагу до наших кордонів може йти мова? Цей договір, який саме цю повагу нібито декларативно встановлює, не має жодного змісту. З нашого боку було блюзнірством під ним далі тримати свій підпис, враховуючи те, які агресивні дії щодо наших кордонів здійснює Росія.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Наступне запитання – народний депутат Сергій Євтушок. Будь ласка, пане Сергію.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). «Батьківщина». Пане Ігоре, у президентському законопроекті вписано, що відповідно до статті 40 договору, якщо є бажання припинити його дію, то потрібно це робити за шість місяців до закінчення чергового десятирічного періоду. Міністерство закордонних справ України таку ноту надіслало у вересні, але водночас у президентському законопроекті сказано, що закон набирає чинності з моменту його підписання.

Скажіть, будь ласка, як взагалі це розуміти: нота вписана відповідно до договору, що за шість місяців, тобто у квітні наступного року передбачає розірвання договору, а президентський законопроект передбачає з моменту його вступу в дію?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ваша відповідь, пане Ігоре.

ЛУЦЕНКО І.В. Дякую, шановний колего, за запитання. Річ у тім, що, на моє глибоке переконання, те, що зараз ми голосуємо в залі, не є юридичною історією. Це історія піарницька і складова виборчої програми нинішнього Президента України. Отож, на такі юридичні дрібниці, на які, звісно, ви звертаєте увагу як юрист, як законодавець, піарники, які готували цей законопроект, взагалі не звертали уваги. Це їх не цікавить. Їм потрібен факт, нібито, ініціативи Президента про припинення договору. Натомість, по суті, це лише не продовження договору, і не більше того. Це лише спосіб розмістити оці всі лозунги на свої плакати, не більше і не менше.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Я перепрошую, пізніше прийшла: було два запитання чи три? Пане Ігорє, було два запитання? Ваше третє? Ваше другє.

Будь ласка, Дідич, ваше запитання третє.

ДІДИЧ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 40, Дніпропетровська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово Олегу Мусію.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Мусій.

МУСІЙ О.С. Політична партія «Народний контроль». Шановний доповідачу! Спільно з іншими українськими патріотами з УКРОПу, «Батьківщини», Радикальної партії, Народного Руху повністю підтримую саме вашу позицію, тому що вона не безхребетна, а є послідовною. Договір не можна призупиняти. Саме це є відповіддю оцій «шістці», яка зверталася до мене як до колишнього міністра охорони здоров'я. Насправді цей пан, якщо ви хочете згадати чиєсь минуле, хто ким був, то я згадав би ваше рекетирське минуле і як рекетирів до себе у фракцію взяв Петро Порошенко. Як це так сталося? Тому давайте не згадувати всує того, що було колись. Ви сьогодні – діюча влада, діюча коаліція, діючий Президент, який має безхребетну абсолютно не проукраїнську позицію, а піарну позицію.

Тому прокоментуйте, будь ласка, чому саме так стається з...

ЛУЦЕНКО І.В. Дякую.

Пане Олеже Мусій, я хочу подякувати і вам, і вашим колегам з вашої політичної сили. Наші з вами зусилля свідчать, що правда перемагає. Чи могли ви уявити два роки тому, що Президент приходитиме сюди з такими законопроектами, що ми побачимо такі, знаєте, достатньо правильні, але запізнілі дії щодо Росії в частині припинення договору, у частині введення воєнного стану? Це є свідченням того, що ми чотири роки тут не дарма працювали і повторювали весь цей час, що є істиною, що є правдою, що є необхідною дією з боку України у відповідь на такі агресивні дії Росії. Добре, що ці слова, врешті-решт, стали реальною силою, яка примусила навіть тих, хто не бере до уваги волю народу, зважати на цю волю народу і все-таки

боротися з Росією, робити хоча б мінімальні юридичні кроки до того, щоб ми виглядали в очах наших партнерів воюючою сильною країною, готовою до боротьби, а не, знаєте, клептократичною автократією. Дякую вам особисто.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Пане Ігоре, залишайтеся на трибуні. У президії немає такої можливості натиснути кнопку, поставити запитання. Користуючись все одно своїм правом, я хочу вам поставити запитання. Сподіваюся, ви мені також подякуєте за послідовну позицію протягом цих чотирьох років щодо того, що МЗС і Президент України зайняли єдино правильну позицію щодо неможливості розірвання договору, за яким зараз відбуваються міжнародні суди. Сьогодні мова йде, попри всі інсинуації в залі, не про розірвання, а саме про припинення договору відповідно до положень цього договору.

Власне, у мене до вас наступне запитання. Чи всі 19 членів вашої фракції сьогодні будуть голосувати за будь-який законопроект?

Дякую.

ЛУЦЕНКО І.В. Пані Ірино, по-перше, дійсно, дякую вам за те, що ви настільки цікавитеся позицією нашої фракції. Я впевнений, що саме ця позиція нашої фракції «Батьківщина», а також, звісно, інших колег з парламенту показала те, що Президент фактично її підтримує, хоча і в обмеженому варіанті. Дякую. Думаю, що ви так само підтримуєте цю позицію.

Що стосується фракції «Батьківщина», то вона підтримуватиме всі ініціативи щодо розірвання, припинення, зупинення договору з цими негідниками, які засіли в Кремлі, щоб з нас не сміялися у світі. Добре, що через чотири роки наші з вами позиції настільки зблизилися. Сподіваюся, що далі так само все буде правильно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний колего. Я переконана, що у стратегічних питаннях наші позиції завжди близькі. Будь ласка, можете повертатися на робоче місце.

Слово для співдоповіді надається голові Комітету у закордонних справах Ганні Гопко. Будь ласка, пані Ганно.

ГОПКО Г.М., голова Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Добрий день, шановні колеги! 5 грудня на засіданні комітету розглядався проект Закону «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією». Ми розглядали також альтернативний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про міжнародні договори України» щодо припинення міжнародних договорів України, укладених з державою-агресором» (№ 0206-1). Після ухвалення відповідних рішень комітетом народний депутат Луценко подав на реєстрацію ще один альтернативний законопроект, про що щойно пан Ігор доповідав.

Законопроект № 0206 спрямований на припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією через триваючу збройну агресію Російської Федерації проти України, що становить істотне порушення Російською Федерацією зазначеного договору.

Колеги, члени комітету ухвалили рішення рекомендувати парламенту підтримати проект Закону «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією (№ 0206 від 03 грудня 2018 року) за основу та в цілому.

Насправді на відміну від України Російська Федерація ніколи всерйоз не ставилася ані до цього договору, ані до інших договорів. Усі 20 років дії цього договору ми бачили лише шантаж, провокації, ми бачили 20 років політичного тиску, інформаційної агресії. Вчинивши в 2014 році збройну агресію і окупацію частини української території, яка триває досі, Росія фактично показала, що ця угода не варта паперу, на якому вона написана. Очевидно, що це вже давно необхідний Perezriлий крок – припинити дію цього договору. Я приєднуюся до всіх своїх колег, до тих претензій, які в нас були до Міністерства закордонних справ, комітет був вимушений, починаючи з 21 вересня 2018 року тричі звертатися до МЗС, а також до Президента і до Прем'єр-міністра з метою отримання копії ноти, якою було заявлено Російській Федерації про бажання України припинити дію Договору про дружбу, співробітництво і партнерство з Російською Федерацією. Копія ноти була надіслана до комітету за півгодини до засідання, з чим члени могли ознайомитися.

Колеги, я хотіла б також сказати, що цей крок, який ми сьогодні, я сподіваюся, з вами зараз зробимо, необхідний, але він недостатній. Ми чекаємо від Міністерства закордонних справ ревізії всієї договірно-правової бази з Російською Федерацією. Від Президента і РНБО ми чекаємо подальших кроків, які продемонструють, що ми здатні захищати інформаційний простір, рішучих санкцій проти агентів російського впливу в нашій політиці й економіці, і посилення Збройних Сил України. Насправді Україна прагне миру та цивілізованих взаємин з усіма сусідами. Ми повинні чітко розуміти, що Росія не визнає самого права на вільне існування України. Ми маємо готуватися жити в постійних умовах загроз нашій безпеці, взагалі нашому існуванню з боку Кремля.

Сьогодні, у День Збройних Сил України, хочеться привітати захисників і захисниць з Днем Збройних Сил. Ми маємо дбати про зміцнення нашої армії. Тим не менше важливо донести Європі і світу, наскільки небезпечною є російська загроза. Ефективно ми маємо протидіяти лише разом.

Я хотіла б сказати, що, дійсно, ми маємо готуватися до повномасштабного російського вторгнення, оскільки Кремль після останнього відкритого акту агресії на Азовському морі не зупиниться.

Тому, колеги, я хотіла б закликати МЗС не надто розшаркуватися перед агресором у текстах дипломатичних нот на п'ятому році війни. Про жодну глибоку повагу до наших вбивць наших співгромадян не може бути й мови. Національна гідність важливіша за дипломатичний протокол. Я розумію, що норми дипломатичної практики мають певну консервативність протокольних правил та звичаїв. Але ми маємо їх змінювати так, як це зробили під час Генеральної Асамблеї ООН в 2015 році, коли встали під час виступу Путіна із розгорнутим прапором, розстріляним під Іловайськом, на знак протесту, всупереч навіть тим підходам, які є в ООН.

Колеги, хотіла б також сказати, що припинення договору про дружбу з Росією і наша відсіч агресору не означає, що ми маємо забути про тих людей на території країни-агресора, які потребують захисту і підтримки. Навпаки Україна має перейти до активної політики захисту цінностей і свободи, демократії на російському напрямку.

Тому хочу вас всіх запросити завтра на 14 годину до Комітету у закордонних справах, де відбудеться «круглий стіл» на тему: «Порушення прав корінних народів у Російській Федерації». Ми хочемо ще раз нагадати слова Миколи Хвильового: «Геть від Москви!». Але ми водночас простягаємо руку солідарності всім людям доброї волі і поневоленим народам кремлівської імперії. Прошу підтримати.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Залишайтеся, будь ласка, на робочому місці. Колеги, я прошу записатися на запитання до пані Гопко.

Принагідно ми продовжуємо засідання відразу на 15 хвилин, тому що, очевидно, будуть виступи депутатів і виступи від депутатських фракцій і груп. Було багато запитань до Міністерства закордонних справ. Думаю, що пан Кислиця візьме потім 2 хвилини, щоб відповісти на запитання і про іншу договірну базу, про яку запитували депутати, і про ноту.

Будь ласка, Борисе Івановичу Тарасюк, ваше запитання.

ТАРАСЮК Б.І. Дякую.

Прошу передати слово колезі Івану Крульку.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, Іване Крулько.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Шановна пані Ганно, ще 5 лютого 2015 року Борис Тарасюк – мій колега з фракції «Батьківщина» і ряд інших авторів зареєстрували проект Закону «Про припинення дії окремих статей Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією» (№ 0005), зокрема виключення стратегічного партнерства. Тоді ми чули офіційну позицію МЗС як висновок на цей законопроект, що такий договір розривати у жодному разі не можна, припиняти його дію в жодному разі не можна і навіть стратегічне партнерство з Російською Федерацією виключати не можна.

Ми чули таку саму позицію від Президента України, який виступав проти того, щоб розривати договір про дружбу з Росією

в той момент, коли Росія вже анексувала Крим і продовжувала здійснювати російську агресію на Донбасі.

Скажіть, будь ласка, як ви думаєте, з чим пов'язана така мімікрія в зміні позиції? Чи не пов'язано це з тим...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ваша відповідь, пані Ганно.

Дайте 15 секунд, щоб завершити, хоча питання зрозуміле. Ваша відповідь, будь ласка.

КРУЛЬКО І.І. Так ось, питання моє полягає в тому, з чим пов'язана така різка зміна позиції? Чи не пов'язуєте ви це з тим, що через чотири місяці вибори Президента і треба хоч щось пред'явити українському народу?

Ми, Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина», підтримували те, що цей договір треба розривати ще тоді, у 2014 році, і підтримаємо це зараз. Але чому...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, відповідь.

ГОПКО Г.М. Шановні колеги, як позафракційна і позапартійна я хотіла б закликати цей зал об'єднатися в захисті національних інтересів. Я вже наголосила на тому, що деякі кроки ми робимо запізно, але водночас вони є стратегічними рішеннями. Сподіваюся, що сьогодні сесійний зал підтримає це рішення.

Ще раз хочу сказати, за різними даними (і не лише українських розвідслужб, а особливо іноземних), ми розуміємо, що Кремль продовжуватиме здійснювати акти агресії проти України. Очевидно, зважаючи на передвиборну кампанію в Україні, він використовує розбрат всередині та конкуренцію між різними політичними силами, для того щоб сварити українців. Я хотіла б закликати до єдності в умовах російської агресії, щоб і світ бачив, що в цій сесійній залі не було таких історій, як було під час воєнного стану, що про багато речей українці домовлялися до того і вносили до залу ті рішення, які на весь світ показують, що ми єдині у відсічі та в будівництві держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Доєднуюся до висловленої вашої конструктивної позиції.

Будь ласка, запитання від народного депутата Мусія, який, мабуть, також зараз доєднається до цієї мудрої позиції.

МУСІЙ О.С. Політична партія «Народний контроль». Шановна пані голово комітету! Безумовно, ми однозначно будемо вимушені голосувати за будь-який варіант із запропонованих. Але я хотів би запитати вас, чому саме комітет... Я прошу, будь ласка, додати мені 1 хвилину, бо лідер Радикальної партії відволікає від мого запитання.

Чому саме комітет рекомендує лише законопроект № 0206? Ви сказали, що комітет рекомендує проект № 0206, і апелюєте нормами альтернативних законопроектів, наприклад, № 0206-1, поданого «Свободою», до МЗС. Може ви підтримали б альтернативні і сказали, що вони сильніші, кращі? Чомусь від комітету ми цього не почули. Чому така непослідовність в діях вашого комітету і дуже хороша послідовність у словах, які ви озвучили з претензіями до МЗС? Будь ласка, поясніть цю позицію.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу, пані Ганно.

ГОПКО Г.М. Дуже дякую.

Я прошу вас зайти на веб-сайт Верховної Ради і ознайомитися з висновком Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, де дано оцінку цьому законопроекту, який не мав би бути зареєстрований як альтернативний, тому що не пропонує припинити дії, зокрема цього договору, що є предметом розгляду, а стосується взагалі всієї договірно-правової бази. Це абсолютно інше питання. Будь ласка, фахово готуйтеся до того, щоб ставити запитання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за фахову і мудру відповідь.

Народний депутат Семенуха поставить наступне запитання. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановний доповідачу, маю три запитання.

Власне кажучи, чому такий договір, зокрема, не був розірваний ще у 2014 році? Це перше, про що питають люди на кожній зустрічі в Україні.

Друге. Чому сьогодні міжнародне співробітництво Росії й України регулюється фактично чотирма сотнями різних законодавчих актів, а Верховна Рада України сьогодні розглядає лише один?

Третє, найголовніше. Давайте чесно скажемо людям, що відповідно до законопроекту в тій редакції, яку сьогодні схвалив ваш комітет, договір про дружбу з Російською Федерацією фактично діятиме до 31 березня 2019 року. Тобто чому договір не розривається, а фактично припиняється, бо автоматично з 1 квітня наступного року він пролонговувався б?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, ваша відповідь, пані Ганно.

ГОПКО Г.М. Дякую. Шановні колеги, оскільки було три запитання, постараюся коротко.

Перше. Як я вже наголосила, щодо інвентаризації українсько-російської договірно-правової бази ми чотири рази заслуховували Міністерство закордонних справ на засіданні комітету, останній раз це був травень цього року. На той час МЗС повідомило нас, що українською стороною було виконано всі необхідні внутрішньодержавні процедури і прийнято рішення про припинення або зупинення дії однієї міждержавної угоди, 25 міжурядових угод і 18 міжвідомчих угод. Тому в нас був заклик до міністра закордонних справ, перед тим як давати обіцянки на пресу про 20 чи 40, чи скільки ще угод, які готуються вже до припинення, представити цей список, а не робити просто публічних заяв у повітря. Так само в нас була рекомендація нарешті призначити першого заступника міністра закордонних справ для того, щоб розвантажити і щоб було більше можливостей швидше готувати інвентаризацію договірно-правової бази.

На друге ваше запитання даю відповідь. Ми йдемо за процедурою припинення або не продовження, а не денонсації. Якщо буде денонсація, Росія може не визнати з однієї і з другої сторони. Ми використовуємо...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 30 секунд, щоб завершити.

ГОПКО Г.М. Ми, власне, звертаємося до статті 40, яка говорить чітко, що договір укладається терміном на 10 років, його дія буде потім автоматично продовжуватися на наступні десятиріччя, якщо жодна з високих договірних сторін не заявить іншій про своє бажання припинити його дію шляхом письмового повідомлення. Власне, ми і використовуємо цей момент, щоб уже потім не було такого, що Росія скаже: а ми не визнаємо того, що Україна припинила в односторонньому порядку. У такий спосіб міжнародна...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановна пані Ганно. Прошу вас повертатися на робоче місце.

Колеги, я прошу записатися на виступи від депутатських фракцій, потім будуть виступати депутати. Ми продовжили засідання на 15 хвилин, враховуючи те, що це резонансне питання, і всі фракції бажатимуть виступити.

Будь ласка, від фракції «Блок Петра Порошенка» Ірина Луценко бере слово. Пані Ірино, запрошуємо вас на трибуну.

ЛУЦЕНКО І.С., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України у закордонних справах (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»).* Шановні колеги, українська влада і Президент Порошенко постійно проводить основну лінію: Україна вирішує питання в політико-дипломатичний спосіб. Усі конфліктні питання, які виникають сьогодні на сході України, так само і в Криму, вирішуються в політико-дипломатичний спосіб.

Але дуже багато від нашої опозиції звучало сьогодні запитань: чому не розірвали договір, чому розриваємо лише сьогодні? Відповідь дуже проста. Скажіть, будь ласка, в 2014 році, коли втік Президент, коли не було поліції, коли не було міліції, коли не було армії, коли не було Нацгвардії, не було чим захищати українські кордони, коли ще при Януковичу були зняті відповідні бригади і відповідні війська з українсько-російського кордону, чим було захищати Україну? Коли був анексований Крим, коли окремі кандидати кричали про те, що

жоден танк, жоден солдат не повинен вийти із казарми, і ніякого воєнного стану, тоді не говорили ті кандидати про те, що треба було розірвати договір про дружбу і співробітництво. Тоді лише кричали: давайте не чіпати Путіна!

Що робило Міністерство закордонних справ України в 2014 році? 27 лютого спонукання Росії до консультацій, тому що вони починають порушувати договір. Ми говоримо про Крим. 9 квітня 2014 року МЗС направляє наступну ноту з вимогою припинити в односторонньому порядку порушення, які вчинялися, відповідно до договору про дружбу і співробітництво. Результат – продовження агресії, гуманітарна допомога у вигляді інструкторів, військ, зброї, танків рухається на схід України. Що, розірвання договору допомогло б нам в припиненні агресії? Ні.

Травень 2014 року. Порошенко стає Президентом України. Перша дія, яка робиться Президентом, – він створює армію.

Що робиться в 2009 році? 0,8 відсотка фінансування. Будучи Прем'єр-міністром України, сьогоднішня кандидатка, – 0,8 відсотка фінансування на армію. Це найнижча цифра у світі щодо ВВП на фінансування української армії. Рекордне найнижче фінансування – лише 0,8 відсотка (7 мільярдів 429 гривень до загального фонду Міноборони при ВВП 913 мільярдів – у 2009 році). На сьогодні при Порошенку фінансування армії – 210 мільярдів гривень. 0,8 відсотка – і більше 5 відсотків.

Президент Порошенко заявив: послідовний політико-дипломатичний шлях вирішення конфлікту. Про це говорить стаття 33 Статуту ООН: Україна, будь-яка країна вирішує в мирний спосіб ті конфліктні питання, які виникають і можуть порушувати світовий порядок.

Що робить Президент Порошенко? Послідовно використовує цей договір через Міністерство закордонних справ України в міжнародних судах для того, щоб подати позови проти Росії, і ті позови подано. Що робить Президент Порошенко? Через Раду національної безпеки і оборони України своїм указом відповідно до процедури, передбаченої цим законом, видає указ. Направляється нота – за шість місяців до припинення дії цього договору, так як передбачено в цьому договорі...

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановна пані Ірино. У нас...

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від депутатської групи «Воля народу» до слова запрошується Євген Рибчинський. Будь ласка.

РИБЧИНСЬКИЙ Є.Ю., *заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 211, м. Київ, партія «Блок Петра Порошенка»).* «Воля народу» максимально голосуватиме за цей законопроект, і це зрозуміло. Я не буду зараз говорити, як попередня промовиця, про Тимошенко, і згадувати Президента я також не буду. Скажу єдине, що саме 4 квітня мала б закінчитися дія цього договору. І за півроку відповідно до цього договору МЗС мало повідомити ту сторону про те, що цей договір припиняється, і міністерство повідомило.

Наша функція, панове, умовно кажучи, кнопкодавча, вибачте. Ми це сьогодні зробимо, проголосуємо. Тут питання лише в одному: чому саме сьогодні це робиться? Чому перекладається відповідальність на Верховну Раду? Чому не прийшов сюди Клімкін? Я вже не кажу про Петра Олексійовича. За однієї простої причини: підписував цей договір Президент України, не Верховна Рада. Ратифікувала Верховна Рада України.

Тому бажано було б почути в такий важливий день... Ми ж не з Угандою розриваємо договір, ми припиняємо, на секундочку, з Росією. Так може треба було б почути не замміністра, бо я його вперше бачу, як і ви, а принаймні Клімкіна. Міг би прийти, звичайно, і гарант.

Тому я на майбутнє хотів би сказати, що такі важливі речі треба робити в присутності всієї влади, і виконавчої також.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції «Народний фронт» до слова запрошується голова Максим Бурбак.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги, я вважаю, що український парламент у цьому питанні повинен зайняти ключову роль, не роль якихось кноподавців, а роль парламентаріїв і тих, кого обирає народ, щоб ми тут відстоювали незалежність та інтереси європейської України.

«Народний фронт», безумовно, підтримує законопроект Президента України про припинення дії договору з Росією у зв'язку із зухвалим порушенням Москвою його принципів, норм і положень. Внесення такого рішення відбувається за нашою ініціативою і повністю відповідає національному законодавству. Хочемо бачити нашу зовнішню політику чіткою, ясною, такою, яка не містить подвійних стандартів.

Останніми роками саме «Народний фронт» наполягав і забезпечував ключові та проривні рішення нашої зовнішньої політики. Не можна протидіяти Росії і водночас торгувати з нею, надавати можливість безперешкодного в'їзду її агентурі чи підтримувати дипломатичні відносини. Треба дотримуватися єдиних і зрозумілих принципів у боротьбі за незалежність України.

Ми виступаємо за розірвання усіх угод з Росією, які вона порушила, у тому числі договір про спільний статус Азовського моря. Від травня Москва проводить щоденну агресію на морі. Україні належить не лише право безперешкодного проходу Керченською протокою, а й Керч. Керч – українська земля. Крим – українська земля. Якщо так званий договір про спільне використання не допомагає деокупації Керчі, деокупації Криму, не заважає блокаді Маріуполя, навіщо цей так званий договір?!

Наступні кроки для ясності від фракції «Народний фронт». Запровадження додаткових санкцій до Росії через її морську агресію та блокування азовських портів. Лідер «Народного фронту» Арсеній Яценюк вийшов з цією ініціативою ще наприкінці травня цього року. Росію треба не заспокоювати, а змушувати до виконання міжнародних угод, щоб вона залишила територію України.

Звертаємося до наших правоохоронців з вимогою нарешті притягнути до кримінальної відповідальності Медведчука і негайно позбавити його будь-яких, хоча б напівформальних статусів

переговорника від України. Треба покласти край усьому корупційному бізнесу Путіна – Медведчука в Україні.

Крім того, не бачимо сенсу в збереженні дипломатичних відносин з агресором. Жодних підстав зберігати ці відносини немає. Події чотирьох останніх років засвідчили, що консульський захист просто не працює в путінській імперії.

Шановні колеги, робимо відповідальні кроки і раз за разом перерізаємо останні нитки, які нібито пов'язують з так званим старшим братом. Немає у нас братів. У нас є лише на сході вороги і є наші партнери на Заході. Давайте підтримаємо. «Народний фронт» голосуватиме за законопроект, поданий Президентом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від Радикальної партії до слова запрошується Олег Ляшко.

ЛЯШКО О.В. Після того як чобіт російського агресора ступив на українську кримську, донбаську землю, 17 березня 2014 року, я тоді, ще навіть не будучи лідером парламентської фракції Радикальної партії, зареєстрував проект Постанови «Про першочергові заходи у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації» ([№4465](#)).

Серед першочергових заходів, які я запропонував 17 березня 2014 року, була денонсація Угоди між Україною і Росією про статус Чорноморського флоту, Угоди між урядом Росії і України про статус Чорноморського флоту, Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією. З того часу, на превеликий жаль, влада нічого не зробила, для того щоб денонсувати ці угоди.

Архіви не горять. Ось у мене офіційний документ Міністерства закордонних справ України від 22 грудня 2014 року. Яка була позиція МЗС і Президента України на мої пропозиції? Щодо проекту Закону «Про денонсацію Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією» Міністерство закордонних справ України не підтримує. Мотивація – це не відповідає національним інтересам України. Наступна наша ініціатива – санкції проти Російської Федерації. Міністерство закордонних справ не підтримує зазначеного законопроекту. Нашу ініціативу про визнання Росії країною-агресором – Міністерство закордонних справ не підтримує зазначеного законопроекту. У грудня 2014 року, після Іловайська,

після тисяч вбитих, після окупації Донбасу і Криму, Міністерство закордонних справ, Президент Порошенко не підтримували ініціативи про розірвання договору з Росією, про визнання Росії країною-агресором, про накладення санкцій проти Росії.

Станом на сьогодні із 451 міждержавного договору з Росією денонсовано лише 44 угоди, менше 10 відсотків. Найшкідливіші угоди про співпрацю у військовій галузі, у галузі воєнної розвідки, в організації військових міждержавних перевезень, в охороні секретної інформації були денонсовані у травні 2015 року за ініціативи моєї команди. Ані МЗС, ані Президент, ані уряд не були ініціаторами цих угод.

Сьогодні Президент раптом згадав про те, що угоду треба розірвати. Багато хто з вас у цьому залі задавався питанням: чому так? Я відповім словами Вінстона Черчилля: тому що державні діячі дбають про майбутні покоління, а політики дбають про вибори і про рейтинги. Президент Порошенко – політик, причому поганий. А дуже поганий державний діяч не дбає про національну безпеку, про збереження життя українців, він виключно дбає про власні рейтинги і намагання утриматися у кріслі. Оце цим продиктовані його дії – виключно залишитися при владі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Об'єднання «Самопоміч» до слова запрошується Роман Семенуха. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги! Шановний пане Голово! Шановні українці! Насправді війна триває вже понад 4,5 року. Війна справжня, негібридна, невдавана, повноцінна, яка забрала вже тисячі життів українців. Немає жодної сім'ї в Україні, якої не торкнулася б ця страшна війна. Напевно, найбільший виклик для усіх гілок влади: Кабінету Міністрів України, Верховної Ради України, Президента України – дати гідну відсіч російській агресії. Але що ж відбувається насправді? Чому така неоднозначна реакція суспільства на запровадження нами воєнного стану? Бо люди не вірять. На всіх зустрічах люди запитують: чому ще виконуючим обов'язки Президента України Турчиновим у лютому-березні не було запроваджено воєнного стану, коли російські «зелені чоловічки» захоплювали Крим? Чому це рішення не було прийнято влітку 2014 року Президентом України Порошенком, коли регулярні російські війська зайшли вглиб української території на 53 кілометри і розстрілювали українських солдат? Чому Президент України сьогодні

взявся припиняти дію цього договору? Чи є щирим Президент? Бо пропонується навіть не розірвати цей договір, а припинити його дію.

Шановні українці, я звертаюся до вас, бо саме ця редакція, яка пропонується Президентом, свідчить про те, що договір про дружбу з Росією буде діяти до останнього дня цієї каденції Петра Порошенка – 31 березня 2019 року. Це правда, яку ви маєте знати. Але якщо наміри Президента є щирими, чому Президент мовчить, що нині двосторонні відносини між Російською Федерацією і Україною регулюють близько 400 законодавчих актів? Чому сьогодні не порушує Президент питання про комплексне вирішення цієї ситуації, чому не стоїть питання про розрив дипломатичних відносин?

Тому, шановні українці, ви маєте знати, на жаль, ця ініціатива Президента має вкрай мало спільного зі справжнім наміром вчинити опір російській агресії.

Фракція «Об'єднання «Самопоміч», безумовно, голосуватиме за цю ініціативу, бо з першого дня вимагає справжньої реакції: визнати реальність – війну війною, Росію агресором, припинити будь-яку торгівлю з агресором і розірвати дипломатичні відносини. Отак має реагувати влада на справжній виклик сьогодення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, я перед тим як надати слово наступному доповідачу, хотів би з вами порадитися. У нас лишається 10 хвилин. Колеги, є ще два виступи від фракцій. Перенесемо на після обіду, так? Ви розкажіть, будь ласка, мені, ми маємо надати слово депутатам. Колеги, як буде іти час, так і будемо голосувати.

Зараз виступатиме Долженков від фракції «Опозиційний блок».

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Шановні громадяни України! Фракція «Опозиційний блок» голосуватиме проти цього законопроекту, оскільки не хоче брати участі в передвиборній піар-кампанії Президента. Ми вважаємо, що залучення Верховної Ради України до

обговорення, до реєстрації всіх законопроектів є зайвим, оскільки дуже багато доповідачів вже про це сказали, і я повторюся.

Договір про дружбу, співробітництво і партнерство автоматично припиняє свою дію, якщо будь-яка зі сторін виявить своє бажання щодо припинення цього договору. Для чого тоді ми зараз влаштуємо цей цирк? Для того щоб знову актуалізуватися зараз, на фоні економічної катастрофи, на фоні провалу реформ у всіх напрямках, хоч щось показати українським громадянам, тому що розпочинається передвиборна кампанія. Зазначений договір припиняє свою дію через лист, направлений Міністерством закордонних справ України, 1 квітня 2019 року. Це факт.

Жоден закон про денонсацію, прийнятий Верховною Радою, не потрібен. Це факт. Тобто зараз ми вступаємо в період активної передвиборної агітації. Президент ініціював цей законопроект, зараз Верховна Рада пропіарить Президента, і ми робитимемо вигляд, що припиняємо взаємовідносини з Росією, при цьому намагаючись зберегти транзит російського газу і не допустити реалізації проекту «Північний потік-2». Це стосується «гарячих голів», які говорять про припинення торговельно-економічних відносин з Росією.

Але найголовніше, цим рішенням ви зараз дієте не проти Росії, а проти мільйонів українців, чії конституційні права гарантовані на території Росії, в якій вони перебувають. Вимушено, невимушено, на заробітках, там дуже багато правових аспектів, які гарантують їхні права щодо непотрібності апостилювання правових документів, щодо підтвердження юридичних фактів – дуже багато добрих речей, які гарантують додаткові права українців. Тобто цим рішенням ви на догоду політичним амбіціям, у вирі передвиборної президентської піар-кампанії фактично робите гірше тим українцям, які перебувають зараз на території Російської Федерації. Визнайте це. А всі ці ваші фейкові піар-кампанії, пов'язані з розірванням відносин з Росією, з оголошенням воєнного стану, а тут ніби проводити вибори в ОТГ потрібно... Давайте приймати швидше рішення про вибори в ОТГ, щоб провести їх 23 грудня. А як же ми їх проведемо? В умовах воєнного стану неможливо. Це вже невдалі ваші спроби піарнутися перед виборами Президента.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, послухайте мене уважно. Будь ласка, зайдіть всі до залу. Я пропоную не розривати розгляд даного питання. Зараз проголосувати питання про продовження ранкового засідання до завершення даного питання, це ще 10 хвилин. Ми маємо для депутатів дати хоча б 6 хвилин, це небагато. 6 хвилин для депутатів після виступу від «Батьківщини».

Ще одне. Потім буквально 2-3 хвилини – включення соціально-економічних питань до порядку денного сесії для прийняття рішення. Щоб ми це зробили до обіду. Це буде ненадовго, 10 хвилин. Тому я прошу підтримати цю пропозицію.

Будь ласка, зайдіть до залу і підтримайте, бо інакше перервемо розгляд, а о 14 годині буде дуже важко зібрати депутатів.

Лише це питання. Отже, воно звучить так. Я пропоную продовжити ранкове пленарне засідання Верховної Ради України до завершення розгляду проекту Закону «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією», а також включення до порядку денного сесії бюджетних питань, які маємо розглянути сьогодні. Приймається? Це буде правильно і мудро.

Отже, прошу підтримати пропозицію про продовження пленарного засідання до розгляду цього питання і включення до порядку денного сесії. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги. Підтримайте, це буде правильно. Нам буде дуже важко збирати о 14 годині. Підтримайте. Голосуємо.

«За» – 249.

Дякую за підтримку.

Отже, колеги, заключний виступ від фракції «Батьківщина» і потім відводимо 6 хвилин для виступів народних депутатів.

Тарасюк Борис Іванович. Будь ласка.

ТАРАСЮК Б.І. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Сьогодні ми розглядаємо надзвичайно важливе питання – питання стратегічної ваги для нашої держави.

Законопроект, який ми розглядаємо, вніс Президент України. Дозвольте поставити запитання: а де Президент України? Це перше (*Оплески*).

Друге. Дозвольте поставити запитання: а де міністр закордонних справ України під час розгляду цього стратегічно важливого питання? Якщо це питання вносять на розгляд саме зараз, у день, коли відсутня лідерка опозиційної фракції, і це є причиною, то я пропоную, щоб наступного разу Президент вніс до порядку денного питання про розірвання дипломатичних відносин з Росією, а ми умовимо лідерку фракції бути відсутньою.

Тепер хочу сказати по суті. Цей законопроект означає, що до 1 квітня наступного року відносини між Україною і Російською Федерацією будуть визначатися як взаємини стратегічного партнерства, оскільки цей закон припиняє дію 1 квітня 2019 року. Отже, ми до 2019 року матимемо взаємини стратегічного партнерства.

Коли в лютому 2015 року представник фракції «Батьківщина» Борис Тарасюк і колеги внесли законопроект про зупинення дії восьми статей цього договору включно з одіозною статтею 1, яка визначає нас як стратегічних партнерів, тоді МЗС дало відповідь за підписом заступника міністра Зеркаль, яка на п'яти сторінках доводила, чому не потрібно зупиняти дії одіозних статей договору. Зокрема, вона написала, що припинення дії статті 1, яка говорить про стратегічне партнерство, може розглядатися як відмова України від визнання її Росією як суверенної держави. Це дипломатичною мовою – абсурд.

Тому, звичайно, ми виходимо з того, що договір треба припинити. Фракція «Батьківщина» голосуватиме за припинення дії цього договору. Водночас я хотів би скористатися цією можливістю і дати відповіді на запитання, які тут лунали.

У мене є заява лідера фракції «Батьківщина» Юлії Тимошенко, яка посилається на те, що у зв'язку із запрошенням сенаторами і конгресменами має бути у Вашингтоні, і просить врахувати її голос за припинення дії цього договору.

Такі самі заяви залишили члени нашої фракції: Сергій Власенко і Григорій Немиря.

Отже, я прошу врахувати в результатах голосування голоси цих членів нашої фракції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, повідомляю: для того щоб були враховані голоси, треба бути під час голосування на робочому місці і голосувати.

Колеги, отже, 6 хвилин – для народних депутатів, і переходимо до прийняття рішення. Прошу провести запис. Нагадаю, порядок денний формує Голова Верховної Ради України за поданням комітетів Верховної Ради України. Сьогодні у порядку денному розгляд блоку питань щодо безпеки і оборони.

Гончаренко, будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Одещина. Шановні друзі, зрозуміло, що зараз ми підтримаємо ініціативу Президента щодо припинення дії цього так званого великого Договору про дружбу, співробітництво і стратегічне партнерство з Російською Федерацією. Протягом останніх чотирьох з половиною років ми вже «наїлися» цієї дружби, відчули її повною мірою: у нас анексовано Крим, захоплено частину Донбасу, вбито 10 тисяч українців.

Але коли я зараз чую, чому ми не розірвали його раніше... Вибачте, а хто винен і перед світом виглядає дуже й дуже негарно – Україна чи Російська Федерація? Коли ми виконували цей договір повністю, а Російська Федерація знехтувала ним і витерла об нього ноги і все інше, що має. Це що, ми були винні? Чи ми мали це використати в міжнародному співтоваристві, демонструючи, чого вартують договори з Росією? Мали. Чи ми мали це використати для судових позовів? Мали.

А сьогодні перед нами стоїть просте питання, чи продовжувати цей договір ще на 10 років, ще 10 років дружити з Путіним чи ні? Ну, звичайно, сьогодні з Путіним може дружити лише Башар Асад та Кім Чен Ин. Більше ніхто у світі цього робити не хоче. А Україна це не має права робити.

Тому саме сьогодні прийшов час, показуючи всьому світові, хто знехтував договорами, хто не виконав своїх обіцянок. А там чорним по білому написано: «непорушність кордонів», «повага до територіальної цілісності країни» – і все це порушила Російська Федерація під керівництвом Путіна, а не Україна. Тому саме сьогодні час нам вийти з цього договору, демонструючи, як Україна ставиться до своїх міжнародних зобов'язань і як це робить Російська Федерація.

Останню дружбу від Росії, такий «дружній лікоть Путіна», ми відчули в Керченській протоці. І зараз наші хлопці, в День Збройних Сил України, перебувають в одномісних камерах СІЗО «Лефортово» і «Матросская тишина».

Тому, шановні друзі, я звертаюся до вас. Дуже символічно, що ми маємо можливість проголосувати цю пропозицію Президента саме в День Збройних Сил України. Бо Збройні Сили України – це єдине, що нас захищає від таких друзів, як путінська Росія, це є справжній друг України і наш стовп, на якому ми стоїмо. Саме в цей день, у День Збройних Сил України, ми приймемо дуже важливе рішення: вийти з цієї так званої дружби з Російською Федерацією пана Путіна, сказати це на весь світ і знову всім нагадати, Україна виконувала і завжди виконуватиме свої міжнародні зобов'язання, і ми будемо захищати себе.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євген Дейдей.

Вибачте, зараз виступатиме Белькова. Перепрошую, у мене була включена не та система. Белькова передає слово Білозір. Будь ласка.

БІЛОЗІР О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги народні депутати! Історичний момент для українського парламенту. В історію України увійде кожен народний депутат, який особисто натисне сьогодні кнопку щодо історичного законопроекту, який ми сьогодні приймемо. Я хочу наголосити, що законопроект № 0206 внесений не просто Президентом України, він внесений Верховним Головнокомандувачем країни, що воює, який несе особисту і персональну відповідальність перед українцями і своїми зовнішніми зобов'язаннями, і ця особиста відповідальність розписується кров'ю наших солдат.

Чому зараз? Тому що вперше була відкрита військова агресія в нейтральних водах акваторії Азовського моря, вперше цинічно під прапорами Росії відбулася ця агресія. Жодна країна не може себе опустити настільки, щоб не відреагувати. Тому ми сьогодні як мирна країна, яка відстоює честь і гідність своєї держави у боротьбі за свою територіальну незалежність і цілісність дипломатичним шляхом,

вирішуємо не продовжувати, не пролонговувати угоди. Сьогодні той час, ті обставини, які зобов'язують нас відповідально ставитися до цього питання. Не маніпулюйте висловлюваннями Президента, не вихоплюйте, тому що це нечесно. Бо кожен українець у своїй хаті сьогодні слухає нас. Тому підтримаємо цей законопроект і приймемо історичне для України рішення.

Слава Україні! Героям слава!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Залишилася 1 хвилина, і переходимо до голосування. Колеги, через 1 хвилину ми переходимо до прийняття рішення.

Юрій Береза. Увімкніть, будь ласка, мікрофон, 1 хвилина.

БЕРЕЗА Ю.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Сьогодні український парламент має виправити помилку попереднього керівництва і парламентів України. Ми виправляємо помилку, тому що Росія ніколи не була другом для України. Саме існування України завжди було для росіян великою проблемою. Сумно зараз чути було... Ну, звичайно, посіпаки Кремля говоритимуть про те, що це піар. Посіпаки Кремля говоритимуть про те, що це вибори чи невибори.

Український парламент і фракція «Народний фронт» були послідовними у своїй боротьбі з російським агресором. Сьогодні важлива велика кількість голосів присутніх, хто проголосує за денонсацію цього договору, за припинення цього договору. Це важливо не лише для українського парламенту, це питання важливе для українського народу, тому всі голосуємо «за». Геть московських катів!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, ми переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця. Прошу всіх з лож зайти до залу. Хочу нагадати, що після голосування в нас ще буде шість питань для включення до порядку денного сесії для прийняття рішення. Поміж них бюджетні та соціально-економічні питання. Відразу після голосування не розходьтєся, ще буде 2 хвилини, одне за другим голосування про включення до порядку денного сесії.

Отже, усі на місцях. Ставлю на голосування пропозицію комітету про прийняття проекту Закону «Про припинення дії Договору про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією» ([№ 0206](#)) за основу та в цілому з техніко-юридичними правками. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 277.

Закон прийнято. Вітаю, колеги.

Усі залишайтеся на місцях, будь ласка. Переходимо до розділу «для включення до порядку денного для прийняття рішення». Ви всі маєте порядок денний, там п'ять питань. Я зачитуватиму їх, і ми голосуватимемо.

Перше. Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку зі створенням територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки на базі військових комісаріатів» ([№ 9285](#)) – включення до порядку денного сесії для прийняття рішення. Прошу підтримати. Голосуємо включення до порядку денного сесії для прийняття рішення. Безпекове питання, попросив комітет. Голосуємо.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Наступне – також безпекове питання. Проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо здійснення закупівлі продукції, робіт і послуг оборонного призначення за імпортом» ([№ 9122](#)). Прошу підтримати. Це включення до порядку денного сесії для прийняття рішення. Голосуємо.

«За» – 190.

Рішення не прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо захисту інформаційного простору» ([№ 9275](#)). Це також прохання Комітету з питань національної безпеки і оборони – включення до порядку денного сесії для прийняття рішення. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 141.

Рішення не прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» ([№ 9369](#)) – включення до порядку денного сесії для прийняття рішення.

Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 231.

Рішення прийнято.

Наступний... (*Шум у залі*). Немає часу, колеги... Проект Закону «Про внесення змін до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» щодо фінансового забезпечення Конституційного Суду України» ([№ 9241](#)). Підтримаємо Конституційний Суд. Прошу проголосувати. Голосуємо.

«За» – 216.

Рішення не прийнято.

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення конкурентних умов виробництва електричної енергії з альтернативних джерел енергії» ([№ 8449](#)), і там велика кількість альтернативних.

Колеги, як ми і домовлялися, я ще раз після цього поставлю на голосування про усунення неузгодженостей щодо Податкового кодексу України.

Отже, законопроект № 8449 – для включення до порядку денного сесії для прийняття рішення. Прошу підтримати. Голосуємо.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

А тепер, колеги, про усунення неузгодженостей у тексті прийнятого Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо покращення адміністрування та перегляду ставок окремих податків і зборів» (проект [№ 9260](#)). Те, що доповідала Ніна Петрівна. Давайте підтримаємо комітет, підтримаємо Ніну Петрівну.

Прошу підтримати. Кожен голос має вагу. Голосуємо, колеги. Прошу підтримати, голосуємо.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Негайно готуйте на підпис, і ми зможемо сьогодні підписати.

Колеги, заключний проект Закону «Про внесення змін до Розділу VII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про застосування трансплантації анатомічних матеріалів людині» щодо перенесення терміну введення в дію» ([№ 9284](#)). Велике прохання включити його до порядку денного сесії для прийняття рішення. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

«За» – 172.

Рішення не прийнято.

Отже, колеги, ми прийняли дуже важливі безпекові закони до обіду. Я хочу привітати парламент з тим, що ми дуже потужно почали розгляд блоку питань щодо безпеки і оборони.

Після обіду ми продовжимо розгляд блоку питань щодо безпеки і оборони. Тому я прошу всіх о 16 годині прийти до залу для продовження нашої роботи.

Зараз для оголошення – Ірина Геращенко. Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Ми хочемо поінформувати від міжфракційного депутатського об'єднання «Рівні можливості», що 7-8 грудня в Україні відбудеться II Український жіночий конгрес, на якому чекаємо в тому числі високих гостей, зокрема Президента України Порошенка і Президента Литовської Республіки Далю Грибаускайте. Ми запрошуємо всіх колег народних депутатів і народних депутаток – членів МФО «Рівні можливості» доєднатися до роботи форуму.

Нам здається, є що обговорити на цьому конгресі.

Дуже дякуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. О 16 години всіх запрошую до залу.